500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2238
CUMA 31 AĞUSTOS 1979

EKONOMİ

# Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

1979 da dilediği fakülteyi kazanan öğrencilerimiz ÖDÜL DAĞITIMI için puan kartlarının fotokopisini gönderiniz.

1980 Ü.S.S. ye hazırlık kurs kayıtlarımız başladı.

ari dersanesi ankara
KIZILAY 189467
KARANFİL SOK. NO.45 188713
253184

# Emekçiler tekelci saldırılara boyun eğmiyor

## Ayakkabıcılar ve Eczacılardan sonra Mobilyacılar da «Bizi perişan eden tekellerdir» diyor

**Haber Merkezi** — Eczacı Odalarının ilaç tekellerine karşı Ankara'da yaptıkları üç günlük direnişden sonra İstanbul'da ayakkabıcı esnafının malzeme tekellerine karşı başlattığı işi durdurma eylemi sürerken, Mobilya, Döşeme, Polyester Üretici Sanatkârlarının Haklarını Koruma ve Dayanışma Derneği dün bir bildiri yayınlayarak işkolundaki tekelci firmaların mobilya üreticilerini perişan ettiğini bildirdi.

Mobilya, Döşeme, Polyester Üretici Sanatkârlarının Haklarını Koruma ve Dayanışma Derneği adına yayınlanan basın bildirisinde, dernek yönetim kurulu temsil

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

- Ülker işvereni savcılığa verildi. Coca Cola'da ise direnişe yol açan sorun sözleşme masasında görüşülüyor. TÖBANK emekçilerinin sendikal örgütlenmesine karşı işverenden gelen engelleme BANK - SEN'in sert tepkisi ile karşılandı. BANK - SEN yarın İzmir'de miting yapıyor
- Yol İş Federasyonu'nun sahibi bulunduğu Maysan Fabrikasında lokavt kararı alması, Yol İş Federasyonu üyesi işçilerin telgraf yağmuru ile kınanıyor
- Cevizli Sigara Fabrikası işçileri ise 11 günlük çok başarılı bir direnişten sonra fabrikaya yerleştirilen faşist militanların işyerinden uzaklaştırılmasını sağladılar
- BANKSEN Genel Sekreteri Yücel Çabukçu, BANKSEN'in gücünün, tüm TÖBANK emekçilerini sonuna kadar desteklemeye yeteceğini vurguladı

## Tamgün Yasası'ndaki değişiklik engellendi

# HEKİMLER EYLEM KARARI ALDI

● Nüvit BAYINDIR

Tamgün Yasası uygulama yönetmeliğinde değişiklik yapılması için Türk Tabipler Birliği ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ilgili alt komisyonu tarafından hazırlanan değişiklik taslağının engellenmesi üzerine Türk Tabipler Birliği Temsilciler Meclisi eylem kararı aldı. Tamgün Yasası uygulama yönetmeliği değişiklik taslağının ilgili bakanlıklarca benimsenmesine karşın Maliye Bakanlığı Müsteşarlığı tarafından engellendiği bildiriliyor. Taslakta getirilen değişiklikler arasında, Tamgün Yasasına göre verilen bütün tazminatların aylıklardan ve birbirinden ayrı olarak vergilendirilmesi ve hekimlerin hastaların evine yapacakları bakım ve tedavi için hastalardan makbuzla ücret almaları esasının getirilmesi de bulunuyor.

Tamgün Çalışma Yasasının uygulama yönetmeliğinde yapılacak değişiklik taslağı bundan bir süre önce Türk Tabipler Birliği yetkilileri ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ilgili alt komisyonunun ortak olarak yaptıkları bir toplantıda hazırlandı ve Başbakana iletildi. Başbakan Bülent Ecevit'in heyeti kabul ettiği ve konuyla ilgilenmek üzere not aldığı bildirildi.

Hazırlanan yönetmelik taslağının daha sonra Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin,

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)



## Türkeş'in maketi telgraf direğinde...

● Çaycuma'da ilerici gençler «MHP, ÜGD Kapatılsın Faşist Türkeş Tutuklansın» gösterisinden sonra üzerinde «MHP, Türkeş Halk Düşmanı» yazılı Türkeş'in maketini telgraf teline astılar. Fotoğrafta Çaycuma'da ilerici gençler tarafından telgraf teline asılan Türkeş'in maketi görülüyor...

# İşçi, bunalımın yükünü sırtlanmak istemiyor

**Haber Merkezi** — Tekelci sermayenin sendikal özgürlüklere ve işçi sınıfının sendikal savaşımına yönelttiği saldırılar ani bir kabarma göstermeye başlayınca çeşitli işkollarında ard arda işçi direnişleri ve eylemleri patlak verdi. Tekellerin ekonomik dayatmalarına karşı işçilerin «boyun eğmemeye kararlı olduklarını» kanıtlayan direniş ve eylemler bir hafta içinde yükseldi. Bunlardan bir kısmında işçiler kesin ve açık başarılar kazanıp eylemlerini noktalarken, bazılarında da eylemler sürdürülüyor. Bu arada özellikle İstanbul'da eyleme geçen işçilerin karşılarında sıkıyönetim güçlerini bulduğu da gözden kaçmıyor.

Son bir hafta içinde çeşitli işkollarında patlak veren işçi eylemleri özetle şöyle:

**CEVİZLİ SİGARA FABRİKASI'NDA**

Tekel'e ait Cevizli Sigara Fabrikası'nda işçilerin, fabrikaya MC döneminde yerleştirilmiş faşist katillerin, ırz düşmanı, sapık faşist militanların işyerinden uzaklaştırılması için başlatılan direniş kısa sürede tam bir başarıya ulaştı. Fabrikada özellikle «Denetçi» olarak çalışan faşistlerin işine son verildi ve sigara işçileri geçtiğimiz günlerde işbaşı yaptılar.

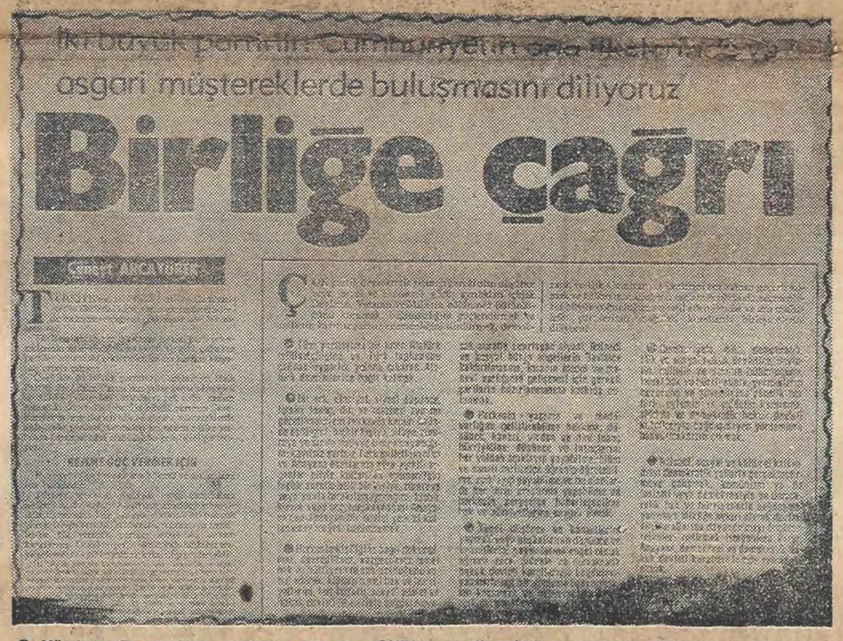
**ÜLKER İŞVERENİ SAVCILIĞA VERİLDİ**

Ülker Bisküvi Fabrikası işvereninin işyerini kapatarak lokavt ilan etmesi ve 1.200 işçiyi işten çıkarmasını Bölge Çalışma Müdürlüğü bu konuda yasa dışı lokavt olarak kabul etti. Bölge Çalışma Müdürlüğü müfettişleri kararı savcılığa bildirerek işlem yapılmasını istediler. Gıda İş Sendikası Başkan Vekili Mehmet Mihlacı da mahkemeye başvurarak işyerinin tekrar üretime geçmesini ve işçilerin yevmiyelerinin ödenmesini isteyeceklerini açıkladı.

Bilindiği gibi Ülker Bisküvi Fabrikasında çalışan ve DİSK'e bağlı Gıda İş Sendikasında örgütlü 1.200 işçi işten çıkarılan altı arkadaşının işe alınması is-

Devamı Sa. 7. Sü. 1'de

## Tekellerin yeni saldırısı




● Hürriyet Gazetesi'nin çağrısı, AP ve CHP'yi antikomünist temelde işbirliğine yöneltmeyi amaçlıyor

# CHP-AP işbirliği güncelleştiriliyor

● Hürriyet Gazetesi yayınlarıyla, Korutürk bayram mesajıyla, Sanayiciler demeç ve kulislerle AP - CHP Koalisyonunu tezgâhlamaya çalışıyorlar

**Haber Merkezi** - Tekelci sermayenin yaklaşık altı yıldan beri sürekli yinelediği AP - CHP işbirliği istemi yeniden gündeme getirildi. Hürriyet Gazetesi'nin 29 ve 30 Ağustos günleri üstüste yayınladığı iki yazıda önce CHP ve AP liderlerine üzerinde birleşmeleri istemiyle bir «çağrı» yayınladı. Ertesi gün de her iki liderin, bu çağrıyı benimsediklerini kanıtlayan ve imzalarını taşıyan iki yanıt sunuldu. Hürriyet Gazetesi bu yayınının sonucunu **«iki lider arasındaki tarihsel birleşme»** diye niteledi. Hürriyet'in bu yayınından birkaç gün önce de Ege Sanayi Odası Başkanı Şinasi Ertan bir demeç verdi ve CHP - AP koalisyonunun kurulmasının zorunluk olduğunu söyledi. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün 30 Ağustos Zafer Bayramı dolayısıyla yayınlanan ge-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

## BAKIRKÖY'DE İGD'Lİ BİR GENÇ KURŞUNLANARAK ÖLDÜRÜLDÜ

● İGD üyesi Hürriyet Er'i öldürenlerin Halkın Kurtuluşu adlı gruba mensup oldukları bildirildi

**İstanbul (Politika)** — Bakırköy Ebüzziya Caddesi'ndeki Vatan Restorant'ın önünden geçmekte olan İGD üyesi Hürriyet Er dün Halkın Kurtuluşu adlı gruba mensup oldukları belirtilen kişilerin silahlı saldırısına uğrayarak öldürüldü. İGD'li genci hedef gözeterek kalbinden kurşunlayan saldırganların olaydan sonra kaçarak izlerini kaybettirdikleri öğrenildi.

Bildirildiğine göre dün akşam saat 16.30 sıralarında Bakırköy Vatan Restorant'ın önüne gelen bir grup, çay bahçesi önünde bulunan gençlere ateş açtılar. Olayda kalbinden kurşunlanan Yeşilköy Halkevi Yönetim Kurul üyesi ve aynı zamanda İGD üyesi

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

# Başbakanlık, Kürtlere karşı Humeyni'ye yardımcı olunmadığını açıkladı

**Haber Merkezi** — Başbakanlıktan yapılan bir açıklama ile, Doğu sınırında İran'daki Kürtleri çevirmek için Humeyni kuvvetlerine yardımcı olunduğu ve Humeyni kuvvetlerinin Türkiye topraklarından geçerek Kürt birliklerinin kuşatılmasına izin verildiği yolundaki haberler yalanlandı. Açıklamada Kürtlere karşı Doğu illerimizde asker toplandığının da yalan olduğu savunuldu.

Başbakanlık açıklamasında, devletin, İran olayları karşısındaki açık ve tutarlı politikasına rağmen, yanlış yorumlar yapıldığı belirtildi, Kıbrıs'taki Türklerle İran'daki Kürtler arasında benzerlik kurulmaya kalkışılması, «talihsiz bir zorlama» olarak nitelendirildi.

**«YANLIŞ YORUMLAR»**

İran olayları ile ilgili olarak dün Başbakanlıktan yapılan açıklama şöyle:

«İran'ın iç sorunu olan olaylara doğrudan veya dolaylı olarak karışmamağa Türk Devleti ve Hükümetimiz her zaman özen göstermiştir ve göstererecektir.

Rejimi ülkemizin rejiminden evvelce de, şimdi de değişik olan İran'la, iç işlerine karışmaksızın ve ulusal birliğine ve ülke bütünlüğüne saygılı davranarak, dostça ilişkiler kurmağa ve sürdürmeğe çalışmak devletimizin, rejim ayrımı gözetmeksizin bütün komşu ülkelerle iyi ilişkiler içinde olma yolundaki geleneksel tutumunun

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'te)

# Baysen Genel Kurulu başladı

● Genel Kurulda bir konuşma yapan Maden İş Genel Başkanı Türkler işçi haklarından yana olan tüm sendikaları tekellere karşı birliğe çağırdı

**Ankara, (Politika)** — DİSK'e bağlı bayındırlık işçileri sendikası (BAYSEN) yedinci genel kurulu çalışmalarına Ankara'da başladı. Genel kurulda bir konuşma yapan DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler «tekellere karşı savaşımı yükseltmenin geniş yığınları bu savaşımda seferber etmenin geniş olanakları önümüzdedir» dedi. BAYSEN Genel Başkanı Cevat Özhazırcı da genel kurulu açarken yaptığı konuşmada emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin karanlık emellerini önlemenin tek yolunun, işçi sınıfının öncülüğünde kurulacak ulusal demokratik cephe'den geçtiğini belirterek «CHP ağırlıklı iktidarın ve onun dayattığı sıkıyönetim koruyuculuğunda faşist tırmanış hızlandırılmış buna karşılık demokrasi güçlerinin eli kolu bağlanmaya çalışılmıştır» dedi.

DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikası genel merkez toplantı salonunda saat 11.00'de başlayan BAYSEN genel kurulunda divan başkanlığına Maden-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Kemal

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

## 30 Ağustos Zafer Bayramı Kutlandı

● Ankara'da 25 demokratik örgüt işçilerin ve emekçilerin 30 Ağustos'u kutlamalarının engellendiğini belirtti.

**Haber Merkezi** — 30 Ağustos Zafer Bayramı dün tüm yurtta ve dış temsilcilikler de düzenlenen çeşitli törenlerle kutlandı. Ankara'da yapılan ilk törende kuvvet komutanları ve amiraller Lozan Alanı'ndaki Zafer Anıtı'na ve Ulus Alanı'ndaki Atatürk Anıtı'na birer çelenk koydular. Anıtka bir'de saat 9.00'da yapılan törende de Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren mozoleye bir çelenk koydu ve özel defteri imzaladı. Bu arada 30 Ağustos Zaferinin yıl dönümü nedeniyle birer demeç yayınlayan TİP ve TSİP, 30 Ağustos Zaferinin emperyalizme karşı kazanılmış bir zafer olduğu

Devamı Sa. 7. Sü. 5'de

Varan:2

**Bir MHP'linin ağzından Güney'deki faşist terör...**

ÇELİK-İŞ SENDİKASI İSKENDERUN ŞUBESİ BAŞKANI ULUKANLIGİL'İN İTİRAFLARI:

- İSDEMİR yöneticilerini öldürtmek üzere 1,5 milyon liraya kiralanan üç faşist katil...
- Çelik - İş Genel Merkezi'nin cinayet planından haberi var mı?
- Dörtyol Savcısı Ali Bal'ın evini kimler, nasıl bombaladı?

VE

- Suçunu resmen itiraf eden Ali Ulukanlıgil nasıl serbest dolaşabiliyor?

Bugün *Politika*'da

## gündem

ÖZLEM ÖZGÜR

# Yalıtlanabilir mi?

"Yazılı resmi tarih» değil; ama, Türkiye tarihi, işçi sınıfı hareketini susturmak, onun Tarihsel Partisi'ni yığınlardan yalıtlamak için, burjuvazinin kullandığı değişik yöntemlerin sayısız örnekleriyle doludur. Ve sermaye sınıfının, Cumhuriyet tarihi boyunca, işçi sınıfın politik hareketine karşı kullandığı saldırı yöntemlerinin başında, sürekli kaba terör, zor ve şiddet uygulamaları gelir.

İşçi Sınıfının Tarihsel Partisi, daha kurulduğu günden itibaren, burjuvazinin dolaysız saldırısıyla karşı karşıyadır. Ve kısa bir süre sonra yasaklanır, illegal çalışma koşullarına itilir. Ve de burjuvazi, Cumhuriyet tarihi boyunca, «komünist avı» aralıksız sürdürür...

Kuşkusuz, burjuvazinin işçi sınıfının politik hareketine yönelttiği saldırılar, salt dolaysız oyunlarla sınırlı değildir. Sermayenin, İşçi Sınıfının Tarihsel Partisi'ne yönelttiği dolaylı saldırılar ve onu yığınlardan yalıtlayabilmek için kullandığı yöntemler, gerçekten anılmaya değerdir.

Egemen burjuvazi, TKP'yi yığınlardan yalıtlayabilmek, emekçilerin dikkatini başka noktalara çekebilmek için, sürekli bir biçimde, sözüm ona işçi sınıfı hareketini temsil eden «parti» ya da «akımları» örgütlemiş, sahte «sol» örgütlenmeleri dolaylı ve dolaysız bir biçimde teşvik etmiş, her soydan ve boydan sağ ve «sol» oportünist hareketlere el altından destek olmuştur.

Dahası, 1960'lara değin, hemen her yıl komünist tutuklamaları ve mahkemelerde TKP davaları sürüp giderken, bırakınız komünistlerin savunmalarının basında yeralmasını, bunların ne dediklerini kimsecikler duymasın diye, komünistlerin mahkemeleri bile halka kapalı yapılırdı... Açıkçası, TKP'nin sesinin ve soluğunun duyulmaması için, burjuvazi, akla gelebilecek her yolu ve yöntemi denedi. Denedi denemesine de, yine de burjuvazinin gücü, İşçi Sınıfının Tarihsel Partisi'nin yığınlardan yalıtlanmasına yetmedi, yetemedi...

Birkaç gün öncesine rastlayan bir dizi olay, bu olaylar karşısında basın ve yayın organlarının, ajansların ve sözüm ona kimi «solcu» yazarların tutumu, ister istemez, burjuvazinin İşçi Sınıfının Tarihsel Partisi'ne karşı sürdürdüğü saldırılar ve onu yığınlardan yalıtlayabilmek için kullandığı yöntemleri anımsattı.

18 Ağustos tarihinde, Türkiye'nin hemen her yerinde, faşizme karşı yığınsal çıkışlar oldu. Onbinler, «MHP ve ÜGD kapatılsın», «Faşist yuvalar dağıtılsın», «Türkeş tutuklansın», «Faşist katillerden hesap sorulsun» belgilerini haykırdılar. İlçeler bir yana, sıkıyönetim bölgesi dışında kalan 18 ilde, miting ve yürüyüşler yapıldı, yığınlar alanlara döküldü...

Demokrasi güçleri, sıkıyönetim bölgelerinde de boş durmadı. İstanbul ilinde, sıkıyönetim koşullarında, yalnızca bir günde, demokrasi güçleri 30'a yakın antifaşist içerikli gösteri yaptı... Ve yine, sıkıyönetim koşulları altında bulunan öteki illerde de, antifaşist içerikli çıkışlar oldu... Yığınların bu çıkışı, 18 Ağustosu takip eden günlerde de sürdü gitti...

Ne ki, Türkiye'de olup biten herşeyi vermekle yükümlü olan resmi hüviyetli Anadolu Ajansının ve öteki ajansların tümünün tekzlerinden, 18 Ağustos tarihinde, Türkiye'nin dörtbir yanında gözlenen bu yığın eylemlerinden en küçük bir haber bile çıkmadı...

«Sol»da bireysel terörcü üç-beş kişinin astığı bir bombalı pankartı manşetten veren ya da birinci sayfadan renkli resimle sunan boyalı basın, antifaşist içerikli bu yığınsal çıkışlara tüm sayfalarını kapadı... Nedendir acaba?

Boyalı basın bir yana «solcu» geçinen gazete ve yazar takımı, neden bu olaylar karşısında, her zaman olduğu gibi susmayı yeğlediler dersiniz?

Burjuvazinin, İşçi Sınıfının Tarihsel Partisi'ni yığınlardan yalıtlamak, onun sesinin ve soluğunun yığınlar tarafından duyulmasını engellemek için, yıllardır kullandığı değişik yöntemler, elbette ki, işçi sınıfı hareketini ve toplumsal muhalefeti olumsuz yönde etkilemiştir. Burjuvazinin, bundan böyle de, aynı amaçla her yöntemi deneyeceği de, besbellidir. Ne var ki, eski çamlar, artık bardak olmuş ve atı alan Üsküdar'ı coktan geçmiştir. Bundan böyle, hiçbir güç ve yöntem, İşçi Sınıfının Tarihsel Partisi, yığınların içinde, yığınlarla birlikte ve yığınların önündedir...

Nitekim, TKP gerçeği karşısında, yıllarca «yok öyle birşey diye» propaganda yürüten burjuvazi; bugün «herşeyi TKP yapıyor» diyor. Nedendir acaba?

Sağcı basın, Faşist Parti, onun yayın organları, Maocular, «Aydınlık» adındaki karanlık gazete, her soydan ve boydan işçi sınıfı hareketine ters akımların tümü, sağ ve «sol» oportünistlerin tümü, gün geçmiyor ki, İşçi Sınıfının Tarihsel Partisi'ne yeni bir saldırıda bulunmuyor olsun... Nedendir acaba?

## Okurlardan Politika'ya

# Güzel Giresun ve o mezar

7 arkadaş Giresun'a gittik. Güzel bir hava vardı. Ağaçlar, deniz ve gelişen ilerici hareket. Şehir merkezi, sahil ve yukarıda orman. Şehir merkezine çıkarken tabelada Osman Ağa caddesi yazıyordu. Biz bununla pek ilgilenmedik. Sonra güzel Giresun'u gezerken, şehir merkezinden yukarı bakınca uzakta bir bayrak gördük. Ve biz yukarı çıktık. Orada bir mezar vardı. Tepeden bakıldığında yeşillikler arasında sahil boyu uzanan Giresun bir güzel görünüyordu Dalgalar sahile vuruyordu.

Bu mezarın üstünde, Osman Ağa'yı öven, «Kurtuluş Savaşı'na katılmış kahraman» diyen bir yazı vardı. Biz meraklandık. Bizim gibi ilerici olan ve bizleri gezdiren o arkadaşa sorduk.

Bu güzel tepeden, yeşillikler arasından denizin maviliğini seyreden mezardaki adamın, Giresun halkı için çok şeyler yapmış bir kahraman olduğunu zannettik Arkadaş yüzünü asarak cevap verdi: «Bu adam bir zamanlar burjuvazinin, ilerici hareketi yokedeceğini sanıp da Mustafa Suphi ve arkadaşlarını öldürttüğü adamdır.» İşte o zaman yeşil Giresun bize bir anda kara bir bulut gibi göründü. Bizim gibi orayı gezmeye gelen 3 kişi de sordu, «bu adam kimdir» diye. Ve hemen yanıtını verdik: «O, mezar taşında yazdığı gibi bir kahraman değil, 15 yurtseverin katilidir.» Ve onlar sanki küfreder gibi, bu mezar burada artık durmamalı dediler ve çekip gittiler.

Burjuvazi Osman Ağa'yı yeşillikler arasına gömdü. Yeşillikler, güzellik, Osman Ağa'nın pisliğini, burjuvazinin pisliğini örtsün diye. Ve oraya gelenler, Osman Ağa'nın bulunduğu yerden Giresun'u seyredip, güzelliğine dalıp Osman Ağa'yı sormasın diye.

Artık Giresun halkı Osman Ağa'yı gayet iyi tanıyor. Onu kahraman değil katil olarak görüyor. Ve onun Giresun'un güzelliğini bozduğunu biliyor.

Burjuvazi, ilerici hareketi yokettireceğini sanarak Osman Ağa gibilerine Mustafa Suphi ve arkadaşlarını katlettirdi. 15'ler öldü ama bugün yüzbinler yaşıyor.

Bu kavgayı 15'ler başlattı yüzbinler sürdürüyor.

**CUMHUR ATASOY**
**GAZİOSMANPAŞA — İSTANBUL**

## FORUM

# Nobel Armağanı Türk yazarlarına niçin verilmez?

**Zengin folklor kaynaklarımızda insancıl özellikler, insancıl deyişler, eski halk şiirimizde kapalı kutuda yatar gibi öyle bırakılmış duruyor. Edebiyat ürünlerimize Türk halkını yücelten insancıl özellikleri koyabilirsek, yabancı ülkelerde bileneceğiz, okunacağız ve sevileceğiz bundan sonra. Batılı yazarların çalışma biçimleri örnek alınabilir ama, ürünlerine öykünmemeliyiz. Onları kopya etmekten iyice kurtulmalıyız.**

Ömer Faruk TOPRAK

**"Şimdiye değin, Yazarlarına Nobel Armağanı verilmemiş ülkelerin yazı işçilerine, bunun nedeni soruldu. Canada'nın Qebec kentinde yayınlanan Fransızca bir gazete, bu soruşturmaya gelen yanıtları yayınlıyor. Türkiye'den de yanıtı istenen Ozan-Yazar Ömer Faruk Toprak bu konudaki düşüncelerini Canada'ya göndermişti.**

**Yazar, ölümünden birkaç gün önce konuyla ilgili olarak hazırladığı bu yazısını gazetemize yayınlanmak üzere bırakmıştı. Yazıyı olduğu gibi yayınlıyor ve yazarı bir kez daha saygıyla anıyoruz."**

Edebiyat ürünlerimize, insancıl değer açısından bakınız mı hiç? İnsancılık bir dünya görüşüdür. Günümüzde daha da kıymet kazanıyor. İrdelemeye giriştikçe, eski ve yeni yazarlarda, ozanlarda değişik özellikler bulunuyor. Yeni inceleme yazarları, eskisinden farklı yorumlar getiriyorlar. Dostoyevski'nin, Toltstoy'un yazdığı kitapların yorumlanışı, yirmi ya da otuz yıl öncesinden çok farklı bugün. Geniş ayrıntılara inildikçe, insanların iç dünyasında olsun, dış dünyasında olsun ne karmaşık görünüşler çıkıyor karşımıza? Bundan dolayı Avrupa'da, Sovyetler Birliği'nde örneğin Gogol, Shakespear, Tolstoy, Dostoyevski, Balzac, Hugo üzerine yeni görüşler getiren yazılar yayınlanır. Hatta, bazı eserlerin de geri, birdenbire artar. Yabancı eserlerin içeriği, getirdikleri evren üzerinde düşünürken, Türk edebiyat ürünleriyle nereye vardık biz? İsterseniz bunu tartışalım biraz.

Edebiyatımızdan, Batı dillerine yaygın bir çeviri yok daha bugün. Niçin yok? Bu soruyu önce kendimize soralım. Üçüncü Dünya ülkelerinin yeni yazarları, yeni ozanları, Avrupa dillerine çevrilmeğe başlandılar, Bakıyorsunuz, Avrupa'da ki ya da Sovyetler Birliği'ndeki bir edebiyat kongresinde, sık sık isimlerini duyuruyorlar. Aydın bir arkadaşım, Afrikalı Güney Amerikalı, Asyalı yazarlardan, ozanlardan, eserleri Fransızcaya, İngilizceye çevrilmiş bir dizi antoloji ve kitap gösterdi bana. Birkaç yıl önce Sovyetler Birliği'nde de bu ülke yazarlarının Rusçaya çevrilmiş eserlerini gördüm. Biraz tutku, biraz kıskançlıkla baktım onlara. Oysa güzel Türkçemizle yazılmış şiirler, hikâyeler, romanlar bu mutluluğa erişememişler henüz. Bazı yazarlarımızdan çevrilen eserleri unutuyorum sanmayın. Biliyorum hepsini. Sözünü ettiğim öbür ülkelerden çıkmış kalemlerle ölçülürse, ne kadar azınlıkta kalır bizimkiler. İsterseniz Balkanlardan örnek getirelim: Zaharia Stancu, Dimitri Dimov, Panait İstrati, Kazancakis ününe varmış, kitapları o kadar yaygınlaşmış bir romancı adı söyliyebilir miyiz bizden?.. Bol bol reklâmı yapılan dev romancılarımızı, aydınlarımız elbet bilirler. Ama dışarda sorun bakalım biliyorlar mı? Şöyle dört - beş Türk roman ya da hikâye kitabının adını bir solukta söyliyene rastlıyabilir misiniz? Şiirde Nâzım derler, ondan sonra duraklarlar. Siz mahcubiyeti yırtarak, biraz da övünerek yazarlarımızı saymağa başlarsınız. Ve o konuşma orada durur.

Türkçe eserleri sınırlarda durduran nedir? Bu tıkanıklık nereden geliyor? Çeşitli etkenler var kuşkusuz. Bunlardan bazılarını saymağa çalışalım:

**1** — Dilimiz, yayılma olanağını bulamamış, Farsça ve Arapçanın ağır baskısı altında ezilmiş. Hatta bir ara İstanbul'dan, Saraydan kopmuş olan Türkçe, dış ilişkileri hemen hiç olmayan Anadolu'ya kapanıp kalmış. Türkülerde, halk ozanlarının koşmalarında yaşamış sadece. Ne zaman onlardan bir parça dinlesem ya da okusam, feryatlarını duyar gibi oluyorum. Neden böyle olmuş? Çünkü Osmanlı tarihinin büyük bir bölümünde sömürge gibi bakılmış Anadolu'ya. Çile, Anadolu halkına vergi olmuş. Mutlu olmak, özgürlük unutturulmuş halkımıza. Zevk ve nimetler, Saray ve çevresine çekilip alınmış. Böyle kültür zenginliğimiz en ilkel düzeyde, kapalı kutularda bırakılmış orada. Türk dilinin dışarıya doğru yayılma olanakları yoz laştırılmış, içeriye itilmiş büsbütün. Dilimiz, Arapça ve Farsçayla karışık bir duruma gelince, benliğini yitirmiş iyice. Cumhuriyetten önceki edebiyatımız dikkatli bir gözle incelenirse, bazı küçük küçük kımıldanışlar görülür ancak. Batının pek az iyi, çoğunlukla yetersiz eserleri örnek alınmıştır hep. Bu nedenle, kopya'nın ötesine geçememiştir o dönemin ürünleri. Edebiyat türlerinde biçim yönünden başlıca atılım, Batı özentisi sınırın da kalmıştır. Yetenek belirtileri gösteren yazarlar görüyoruz ama, bu karmaşıklık içinde, bize özgü örnekler parmakla gösterilecek kadar az.

**2** — Halkımızın Müslüman oluşu, Batının bize kuşkuyla bakmasına neden olmuştur. Bu konuda şu açıklamayı yapmak gerekir. İslâmlık, öbür dinler gibi, yüzyıllar geçtikçe kendi doğrultusundan hayli saptırılmıştır. Oluşum ters yönden işlemiştir. Halk, bu yüzden tutucu bir kımıldamazlık içinde bırakılmıştır. Bunun sonucu, hal kımız büsbütün içine kapanmış, dış dünyayla ilgisini kesmiştir. Avrupalı gibi olmayı günah saymıştır. Kaderciliğe kaymıştır. Gerçi yazarlarımız, özgür kalmak için çırpınmışlardır hep. Ama o katı, tutucu çevreden gelmektedirler. Bu etkiden kopamamışlardır. Düzen değişmedikçe ne yapabilirlerdi? Atatürk, ülkemiz insanlarının bundan sıyrılması için laikliği getirmiş, bunu yerleştirmeğe var gücüyle çalışmıştır. Eğer laiklik, tüm anlamıyla yaygınlaşıp yerleşseydi, uygarlık aşamasında önemli bir atılım olan edebiyatımız, daha sağlam bir yapı kazanabilirdi. Bugün dünyanın en büyük armağanı olan Nobel'i hiçbir müslümanın almamış olması, düşünülmesi gerekli bir sorundur, kar şımızda. Müslüman ülkelerden çıkan yazarların, ozanların eserleri ile Batıda ün yapmış edebiyat adamlarının kitaplarını inceleyen yetkili kişiler, Türk romanını, hikayesini, Türk şiirini küçümsemiyorlar. Tam tersine, armağana değer bulanlar var aralarında. Gerçi Nobel verilirken, siyasal bazı nedenlerin daima rol oynadığı söylenirse de, bu tümünü kapsamaz. Osmanlı döneminde, fikir özgürlüğü, dinin baskısından kurtularak bütün ayrıntılarıyla yerleşmiş olsaydı, daha canlı bir edebiyat geleneğimiz olacaktı.

**3** — Ülke yöneticilerinin edebiyatçılara karşı çıkması, onları durmadan baskı altında tutması, (özellikle 1938-1960 yılları arasında) edebiyatın gelişmesini önleyen nedenlerden biri gibi gözüküyor bana.

**4** — Yabancı ülkelerin yazarlarıyla düzenli ilişki kurulamadı. Edebiyat ürünlerimizin tanıtılması, pek dar alanda, bazı kişisel ilişkilere kaldı. Avrupa'da, bütün genişliğiyle bilinmiyor edebiyatımız. Üç - dört yazarımızın bazı kitaplarının, yabancı dile çevrilmesi yeter sayılamaz.

Sonuçta şu oldu: Yüzyıllar ötesinden gelen ağır çileler dönemi sürdü gitti. Aslında biz, tarihten çekilerle gelen bir ulusuz. Osmanlı yönetiminin çöküşünü hazırlıyan nedenler incelenirse, kendi ulusuna yaptığı baskı, başta gösterilir. Çünkü iyi bir yönetim, kendi halkının eğleri üzerinde yükselirse, sağlam temellere oturtulmuş sayılır. O zaman insancıl değerler (insani değer) edebiyatı yaşatan, sevdiren etken olur. Ve yazarlar, ozanlar halkın gözbebeklerindeki anlamı daha iyi öğrenirler. Kitaplarının sayfalarına ulusumuzun insancıl yanı bütün derinliğiyle yansır. Evrensel olma dönemi çıkar karşımıza.

Şimdi kırk yıllık edebiyat ürünlerimizi şöyle bir gözden geçirin. Hep çileler anlatılıyor. Halkımız, edebiyatçılarımız çok çile çekti. Elbet yazılacak bunlar. Bütün büyük eserler, insanların ömürlerini nasıl eskittiklerini anlatır. Ama bu büyük eserlerdeki insanların yaşamlarının içinden geçen insancıl bir hayat damarı vardır. Bu damar, hiç durmadan o ülkeyi, o insanları yücelten nitelikleri, onu okuyana aşılar. Hugo, Dostoyevski, Balzac, Gogol, Dikens, Gorki hep kendi uluslarının çektiklerini dile getirmişlerdir ama, kitaplarında çilelerin yaprakları arasında iyimserlik ışığı pırıl pırıl parıldar. Bundan dolayı yılları aşarak, yeni kuşakların beğenilerine yerleşebiliyorlar.

Çağdaş Türk yazarları içinde çok iyi **gözlemciler, üslûpçular** var bugün. Aralarında iyi gerçekçiler de var. İnsanlarımızı bazan ne büyük ustalıkla yazıyorlar. Fakat, şunu çok zaman unutuyorlar: Evrensellik, ulusallıktan geçer. Bu ulusallık, devrimciliği içermezse, ölmezlik katına varmak olanak dışı olur. Bu yoldan eserinde bileşim yapamazsa, salt gözlem, salt iyi bir diyalog, salt cinsel titreşim, ne kadar ustalıkla yazılırsa yazılsın, o romana ya da öyküye in sancılık niteliğini kazandıramaz.

Şimdi şöyle bir sorun çıkıyor karşımıza. Yabancı ülkelerde a dı çok yaygın bir yazarımız neden yok diye, tekrar soralım kendimize? Siz kalkıp «hayır..» diyeceksiniz. Başka dillere geçmiş, bir iki ozanımız, bir iki romancımız var. Ben de onları unutmuyorum. Varolmasına var onlar. Ama öyle büyük ölçüde adları yaygın değil, diyen yetkili kişilere, haklısınız katılmak gerekir.

Evet, neden yabancı dillere çevrilmiyor bizim kitaplarımız? Avrupa şunu istiyor galiba: Bazı ansiklopediler, bilgi kitapları neler yazmış Türkler için? Araştırın, okuyun. Savaşçı demişler ilkin, asıp kesen, vahşi demişler. Orada halk, yüzyıllardır ilkel koşullar içinde yaşar demişler. Mahmut Makal'ın **Bizim Köy'ünü** hemen niçin çevirdiler kendi dillerine? Edebiyat değeri mi buldular? Sanmıyorum. Bizim Köy'ün edebiyat değeri var elbet. Ama yabancılar, önce Türk köylüsünün ilkel yaşayışını merak ettiler de ondan. Ansiklopedilerde, ağızdan ağıza anlatılan özellikler nelerdir diye sordum biraz önce. Genellikle, belleklerde yerleşmiş özel liklere benzer yaşamı anlatan hangi eser varsa, onu alıyorlar ele. İşte diyorlar, Türk romanı, Türk hikâyesi, böylece yabancı okur, kendisine sunulan romanı, hikâyeyi okuyunca, daha önce çizilmiş niteliklere uygun, tiplerle, olgularla karşılaşıyor.

Oysa en eski uygarlıkların birinden gelen Türk ulusu, insancıl yanlarını Osmanlı çöküşü sırasında hemen yitirdi mi sanıyorsunuz? İlk Ulusal Kurtuluş Savaşını bizler yaptık. En elverişsiz koşullardan silkinerek geçtik bir devrimci eyleme. Zengin folklor kaynaklarımızda insancıl özellikler, insancıl deyişler, eski halk şiirimizde kapalı kutuda yatar gibi öyle bırakılmış duruyor. Edebiyat ürünlerimize Türk halkını yücelten insancıl özellikleri koyabilirsek, yabancı ülkelerde bileneceğiz, okunacağız ve sevileceğiz bundan sonra. Batılı yazarların çalışma biçimleri örnek alınabilir ama, ürünlerine öykünmemeliyiz. Onları kopya etmekten iyice kurtulmalıyız. Örneğin bugün kü Türk şiirinde, Fransız şiirini kopya etmiş, iyice etkisinde kalmış ozanlar vardır. Bir de bu etkiye girmeden, Türk halkının şiirini yazmış gerçek ozanlar vardır. Onları karşılaştırın. **İnsancıl Değer'i** o zaman daha iyi anlarsınız.

F. Konstantinov
SOSYALİST ENTERNASYONALİZM
192 sayfa 60 lira
KONUK YAYINLARI
POSTA KUTUSU: 749 İSTANBUL
TEMEL DAĞITIM
HİMAYEİ ETFAL SOK. ORHANBEY İŞHANI NO 6 KAT 1 DA 1 CAĞALOĞLU İST.

## yorum

OYA BAYDAR

# Tekeller bastırınca

**BİR** kıpırdanma var küçük esnafta, küçük üreticide, orta sınıflarda, emekçi halkımızda. Sadece işçi sınıfı değil bıçağın kemiğe dayandığını hisseden. Bir karmaşa içinde de olsa, dün eczacılardı, bugün ayakkabı yapımcıları... Bunları başka toplum kesimleri, başka imalatçı ve üretici kesimleri izleyecek kuşkusuz. Bir de, belki çoğumuzun dikkat etmediği bir gelişme var. Özellikle hayat pahalılığının dayanılmaz boyutlara vardığı büyük kentlerimizde, tüketiciler yer yer tüketim kooperatifleri kuruyorlar. Buralardan göreli olarak ucuza alışveriş yapıp, hayat düzeylerinin başdöndürücü hızla gerilemesine engel olmaya çalışıyorlar.

**KÜÇÜK** esnaf, küçük üretici orta sınıf direnişleriyle tüketici kooperatifleşmesinin ne bağlantısı var, demeyin. Bu kıpırdanmaların tümü, bir tek hedefe yöneliyor: Tekellere... Henüz kendiliğinden, başlangıç aşamasında, çekirdek halinde olsa da, tekellerin ekonomik baskıları altında ezildiklerini kimi zaman tam bir bilinçle, kimi zaman el yordamıyla kavrayan yığınlar tekellere karşı dikilmeye çalışıyorlar.

**TEKELLER**, tekelcilik üzerinde bunca zamandır yazılıyor, çiziliyor. Ama emekçi yığınlar, şu dönemde, tekelciliğin nasıl azgın bir sömürü, acımasız bir baskı demek olduğunu; ve yaşam düzeylerinin gitgide gerilemesinde, başdöndürücü hayat pahalılığında, ezilmişliklerinde tekellerin başlıca etken olduğunu yaşamlarıyla, günlük deneyleriyle öğrenmeye başlıyorlar. Bu da onları henüz el yordamıyla da olsa eyleme, hareketlenmeye, tekellere direnişe ve bilinç tırmanmasına götürüyor.

**«AYAKKABI** yapımcıları direnişi» deyip geçmeyin. Bugün, ortalama bir dükkânda bir kadın veya erkek ayakkabısının fiyatı 1200 lira civarında. Lüks sayılan ayakkabıcılarda fiyatlar 2000 lirayı aşıyor. Önümüzdeki dönemde daha da yükselecek. Buna karşılık ayakkabı yapımcıları iki yönde zorlanıyorlar. Birincisi ayakkabı tekelleri ve hammaddeleri ellerinde bulunduranların zorlaması, aşırı fiyat yükseltmeleri, öte yandan olağanüstü kârlarla satılan ayakkabılara karşın yapımcıların kazancının ölçülemeyecek kadar az olması, kendi deyimleriyle «ekmek kavgası» vermeleri.

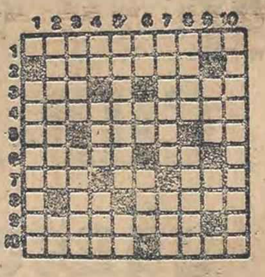
**BİR** süre önce de eczacılar tekellere karşı çıktılar. Direniş potansiyelini gerici çevreler kullanmak istedi. Buna izin vermediler. Daha önce şoförlerdi. Şoförlerin direnişi hükümeti devirmek için AP'lilerce körüklenmişti, bu yüzden de katılmayan çok oldu; ama özünde, şoförlerin rahatsızlığının yansımasıydı olup bitenler. Yani kısaca bir avuç tekelci dışında kalan toplum kesimleri, yaşadığımız günlerde huzursuz ve ezildiğinin bilincinde.

**BU** direnişlere, «AP kışkırtıyor bunları, Hükümeti güç duruma düşürmek istiyor» diyerek sırt çeviremeyiz. Aksine, tüm bu direnişlerin ve kıpırdanışların antitekel özünü iyi kavramak ve devrimci bir yönde yönlendirmek zorundayız.

**TÜRKİYE** emekçi halkı için önümüzdeki kış, bıçağın kemiğe dayandığı bir dönem olacak. Bir yılda bir değil birkaç kat artan fiyatlar, etin kilosunun 200 liraya, peynirin 120 liraya çıkması, en kötü gecekondunun kirasının 2000 lirayı aşması ve halen 3200 lira net civarında asgari ücretler... Bıcak nasıl olur da dayanmaz kemiğe! Nasıl olur da görmez yığınlar acılarının nedeninin tekelci sermaye ve onun siyasal düzeni olduğunu!

**BU** gerçek ne maskelenebilir, ne saptırılabilir. İlk belirtileri, ilk kıpırdanışlar görülmektedir. Bu kıpırdanışları doğru yola, devrimci yola akıtmak ise işçi sınıfı devrimcilerinin görevidir.

## BULMACA



SOLDAN SAĞA: 1) Bugün MHP ve ÜGD'nin kapatılması savaşımına omuz veren yüz binler için kullanılabilecek ortak niteleme. 2) El mahfazası. 3) Anadolu'da eski bir uygarlık — Etkin. 4) Bir şeyin yapılmamasını önceden kararlaştırmak. 5) Bir ünlem — Mevsimlik olmayan bitkilerin yetiştirildiği kapalı yapı — Lityum'un simgesi. 6) Bir cisim düz olarak ikiye ayrıldığında ortaya çıkan şekilde — Yurdumuzda üretilen mallara vurulan damga. 7) Bir üniversitemiz — Kısaltmada: edebiyat - Doğumda yardımcı olan kadın. 8) Su (eski dil) — Dışardan görünüş, kılık. 9) Amerika kıtasında bir ülke. 10) Tersi, bir yemek — Dayanacak, güvenilecek şey.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Tekelleşmiş firmalara karşı direnen esnafın ürettiği eşya. 2) Hastalıktan sonraki toparlanma dönemi — Tersi, uluslararası trafikte Türkiye. 3) Tersi, mutlak — Çalışma masalarındaki mukavvadan altlık. 4) Tersi, kimyada: iki — Başkaldıran — Üye. 5) Kadınların saçlarını tutturdukları masa gibi çatal tel — İşaret. 6) Bir spor — Lira'nın simgesi — Tersi, kapitalist ülkeler gençliğinin müptelası olduğu bir uyuşturucu madde. 7) Af aracılığı, ricacılık — Bir emir. 8) Tersi, engel — Maksat, niyet. 9) Amerikan Havayolları — Bir harfin adı. 10) Yapay olarak kafaya bir şey sokma.

**DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:**

**SOLDAN SAĞA: 1) Matematik. 2) Egemenlik. 3) RL — maşkA. 4) razalaS. 5) oliK — Top 6) Pol — Saniye. 7) İpek. 8) Lokal — asoD. 9) riK — EMO. 10) Karamanlis.**

**YUKARDAN AŞAĞI: 1) Metropol. 2) Ag — Alo — Oba. 3) Terzilik. 4) Emlak — Para. 5) Me — Selim. 6) Anmamak — Ka. 7) TLAS. 8) liŞ — Tinsel. 9) KKK — Ay — OMİ. 10) Aspendos.**

## Vietnam sözcüsü ABD ile Çin'in geçmişten ders çıkarmaları gerektiğini söyledi

**Pekin (AA) — Vietnam ve Çin arasında sonuca ulaşılamayan 11'inci görüşmeden sonra, Hanoi heyetine başkanlık eden Dinh Nho Liem, «Pekin liderleri, ABD emperyalistleri ile işbirliği yaptıkları sürece görüşmelerin her seferinde çıkmaza gireceğini» söyledi. Vietnam Büyükelçiliğinde bir basın toplantısı düzenleyen Dinh Nho Liem, «ABD, geçmişten ders almayıp, Vietnam Laos ve Kamboçya halklarına karşı gelerek Pekin liderleri ile işbirliği yaptığı sürece hem kendileri hem de Çin liderleri düş kırıklığına uğrayacaklardır» dedi. Vietnam heyeti başkanı, ABD Dışişleri eski Bakanı Henry Kissinger'in yenilgiden ABD'nin bir ders çıkararak Güneydoğu Asya'da güç dengesinin değiştiğini de sözlerine ekledi.**

# Bağlantısızlar hareketine 7 üye daha katılıyor

.DORUK

● Kıbrıs konusunda Türkiye Dışişleri Bakanlığı'nın girişimleri olduğu açıklandı

**Dış Haberler Servisi — Bağlantısızlar 6. Doruk Toplantısı hazırlık görüşmeleri sırasında altı ülkenin ve Zimbabwe Yurtsever Cephesi'nin Hareket'e üyeliğinin onaylanması kararlaştırıldı.** Yurtsever Cephe dışında baş vuruları kabul edilen ülkeler şunlar: Nikaragua, İran, Pakistan, Bolivya, Grenada ve Surinam.

Hazırlık görüşmelerinde ayrıca, Doruk toplantısından önce yapılacak olan Dışişleri Bakanları toplantısına sunulacak karar taslağı da hazırlandı. Taslakta Mısır - İsrail ayrı anlaşması sert bir şekilde kınanıyor.

Öteyandan Türkiye Dışişleri Bakanlığı'nın, Doruk Toplantısı'nda, Kıbrıs konusunda Türkiye aleyhine bir karar çıkmaması için bazı müslüman ülkelerle işbirliği yaptığı ve bu ülkelerin Doruk Toplantısında girişimlerde bulunacakları öğrenildi.

## İngiltere Başbakanı Bayan Thatcher bir günlüğüne İrlanda'ya gitti

**Dış Haberler Servisi** — İngiltere Başbakanı Bayan Thatcher, İrlanda'daki İngiliz askerlerinin «morallerini düzeltmek» ve güvenlik konularını görüşmek amacıyla bir günlüğüne Belfast'a gitti. Bu arada İrlanda ve İngiltere hükümetlerinin görüşmelere başlamadan önce ayrı ayrı toplandıkları haber verildi.

Öte yandan İrlanda Cumhuriyeti güvenlik kuvvetleri tarafından tutuklanan iki kişi, Dublin'de, İngiltere Kraliçesi Elizabeth'in kuzeni Lord Mountbatten ile ailesinden bazı kişilerin Pazartesi günü İrlanda'da teknelerine yerleştirilen bir bomba ile öldürülmesi eyleminin sanıkları olarak tutuklandılar.

## Türkiye'den sonra Venezuela da FKÖ'yü tanıyor

# 6 bin Lübnan askeri güneye kaydırılıyor

● FKÖ, BAĞLANTISIZLARDAN 242'NİN DEĞİŞMESİ YOLUNDA AKTİF DESTEK İSTEDİ

**Dış Haberler Servisi** — Güney Lübnan üzerinde giderek yoğunlaşan İsrail saldırısına ve faşist falanjist güçlerin kışkırtmalarına karşı Lübnan hükümeti 6 bin Lübnan askerinin Güney'e gönderilmesini kararlaştırdı. İsrail'in önceki gün Güney Lübnan'a saldırısı sırasında bölgede görev yapan BM Barış Gücü'ne bağlı on askerin öldüğü ve bir çoğunun yaralandığı bildiriliyor.

Bu arada FKÖ'nün BM'deki temsilcisi Terzi, Küba'nın başkenti Havana'da yapılacak olan Bağlantısız Ülkeler Konferansı'na gönderdiği mesajda bu ülkelerden Filistin halkına daha aktif ve kesin destek göstermelerini istedi. Terzi, BM Güvenlik Konseyi'nin 242 sayılı kararının değiştirilmesi, Camp David anlaşmasının reddedilmesi ve Filistin halkının haklarının sağlanması için sözü edilen ülkelerin çaba harcamaları gerektiğini vurguladı.

Öteyandan «Filistin halkının vazgeçilmez haklarının kullanımı» toplantısında konuşan Türkiye'nin BM temsilcisi Orhan Eralp «Filistin halkının hakları tanınmadıkça, Ortadoğu'da kalıcı bir barış sağlanamaz» dedi. Bildirildiğine göre Türkiye'den sonra Venezüela hükümeti de FKÖ'yü tanıma hazırlıklarını yoğunlaştırdı.

## Seçim sonucundan korkan Ziya Ül Hak Pakistan Halk Partisi'ni kapatacak

● GÖZLEMCİLER, BUTTO'NUN PARTİSİNİN ÇOK GÜÇLENDİĞİNİ KAYDEDİYOR

İslamabad (ANKA) — **Pakistan'da, 4 Nisan'da asılarak idam edilen eski Başbakan Zülfikar Ali Butto'nun «Pakistan Halk Partisi»nin kapatılması ve Butto'nun asılmasından sonra parti liderliğine gelen karısı Begüm Butto ile kızı Benazır Butto'nun tutuklanmaları bekleniyor.**

**Siyasal gözlemciler, 1977 yılında bir darbe ile iktidarı ele geçiren ve devrik Başbakan Butto'yu, dünya kamuoyunun bütün baskılarına rağmen astıran General Ziya Ül Hak'ın, 17 Kasım'da yapılacağı açıklanan genel seçimlere, Pakistan Halk Partisi'nin katılmasını önlemeye kararlı olduğunu belirtiyorlar.**

**Aynı gözlemcilere göre, Butto'nun asılmasına rağmen eşi ve kızı etrafında bütünleşerek, dağılmak şöyle dursun, daha da güçlenen Pakistan Halk Partisi'nin bir seçim zaferi, ülkenin güçlü adamı Ziya Ül Hak'ı, Butto'nun intikamının alınacağı endişesine düşürüyor.**

## Japon Parlamentosu seçim gerekçesiyle lağvediliyor

**Tokyo, (THA)** — Japonya Başbakanı Masayoshi Ohira genel seçimlere hazırlık olarak 7-8 Eylül tarihlerinde meclisi dağıtmayı planladığını açıkladı. Japonya televiz- [illegible] Ohira meclisin 7-8 Eylül tarihlerinde dağıtılması için gerekli çalışmalara başlandığını belirterek, «Meclisin dağıtılması için iyi bir neden var. Siyasal istikrarı sağlamak önemlidir. Böylece kurulacak hükümet zor iç ve dış sorunların üstesinden gelebilsin» dedi.

## Sovyet-Çin görüşmelerinin Eylül'de yapılması önerildi

**Tokyo, (A.A.)** — Japon «Kyodo» Haber Ajansı'nın bildirdiğine göre, Sovyetler Birliği, geçtiğimiz cuma günü Çin'e, ikili ilişkilerin normalleştirilmesi yolundaki görüşmelerin 18-20 Eylül tarihlerinde Moskova'da başlatılmasını önerdi.

## Brezilya'da bir komünist salıverildi

**Rio De Janeiro, (A.A.)** — Brezilya'da siyasi suçlardan dolayı hüküm giyenler için ilan edilen aftan sonra siyasi tutukluların salıverilmesine başlandı.

Bu arada Sao Paolo'da Brezilya Komünist Partisini yeniden kurmaya çalışmaktan hükümlü 56 yaşında bir kadın da serbest bırakıldı.

Ancak yeni affın bazı eylemlerden hüküm giyen 300 kadar Brezilyalıyı kapsamına almaması yoğun eleştirilere hedef oluyor.

## David Kasırgası büyük maddi zarara yol açtı

**San Juan, (A.A.)** — Yüzyılın en şiddetli kasırgası olarak alınan David Kasırgası, Karaiplerdeki üç ufak adada önemli maddi hasara yol açtıktan sonra Porto Riko ve Virgin Adalarına yöneldi. San Juan merkez meteoroloji bürosu, kasırganın rüzgar kollarının saatte 240 km.'lik bir hızla ilerlediğini bildirdi.

Çarşamba günü öğleden sonra Barbaros Adasını sıyırarak Martinique ve Dominica Adaları üzerinden geçen kasırganın önceden gerekli önlemler alındığı için can kaybına neden olmadığı, ancak önemli maddi hasara yol açtığı açıklandı.

## DIŞ POLİTİKA
HÜSEYİN BAŞ

# Afganistan Devrimi üzerine yanıt 2

**Afganistan'la ilgili haberlerin yeteri dikkatle izlenmesi emperyalizmin Taraki rejimine karşı giriştiği sistematik komployu açıkça ortaya koymaya yetip artmaktadır.**

**«Boyalı Basın» her zaman olduğu gibi, bu konuda kendisine düşen görevi eksiksiz yerine getiriyor. Bu tür basında tanrının hemen her günü Afgan Devrimini kötüleyen yazılara rastlamak olası. Ama boyalı basının yanısıra kimi ciddi gazetelerde de, belli odaklarda üretilen maksatlı haberlere raslamak mümkün oluyor. Örneğin bir gün «ait başlıkta» Taraki rejiminin devrilerek yerine Abdülvahid Sarabi'nin bir «Ulusal Birlik» hükümeti kurduğu, Sarabi'nin ise Sovyetler Birliği'ni «rejim ile İslam hareketleri» arasındaki savaşa doğrudan katılmakla suçladığı yolunda, en azından «flaş» olması, bu niteliğiyle de belki de birinci sayfadan «manşette» verilmesi gereken «haber», bakıyorsunuz, ertesi gün başıyla ayağıyla gözden kayboluyor. Buna karşılık Afganistan'ın meşru yönetiminden, Sosyalist Dünya'dan ya da kimi tarafsız gözlemcilerden kaynaklanan haberler, çoğu zaman ya hasıraltı ediliyor ya da çöp sepetini boyluyor. Örneğin, Politika gazetesinin 24 Ağustos tarihli sayısında 3. sayfada Taraki'nin «Toprak ağalarının Devrime karşı çıkmaları doğaldır.» başlıklı demecine, ya da yine Politika'da çıkan «Afganistan Halkıyla Dayanışma Konferansı Sona Erdi» haberine, Afganistan'la ilgili Batı kaynaklı haberleri eksiksiz yayınlayan ciddi gazetelerimizde, raslamak, ne yazık ki, pek mümkün olmuyor.**

**Balon olduğu açıkça sırıtan, zaten bu yüzden de, flaş haber olmasına rağmen, başlığa çıkarılmaya cesaret edilemeyen Rawalpindi kaynaklı bir «düzmece» habere, taraflılığı gözleri tırmalayan fotoğraf ve fotoğraf altıyla birlikte dört sütun başlık çekilirken, Afganistan'ın meşru hükümetinin en yetkili kişilerinin demeçlerinin sistematik bir biçimde hasıraltı edilmesini, kuşkusuz, objektif haberciliğin temel ilkeleri ve sağlıklı haber değerlendirilmesiyle bağdaştırmak olası değil.**

**Peki emperyalizm Afgan Devrimi konusunda neden asılsız, düzmece haberler üretmektedir? Amacı açıktır: Yalan, maksatlı, artniyetli haberlerle Afgan Devrimiyle ilgili gerçekleri saptırmak, bölge ve Dünya kamuoyunu, elden geldiğince yanıltmak, Taraki rejiminin günlerinin sayılı olduğu kanısını yaygınlaştırmaktır.**

**Emperyalizmin karşı-devrim eylemleri, kuşkusuz, salt beyin yıkama ya da karalama kampanyalarıyla sınırlı değil. Devrimin gerçekleşmesiyle çıkarları tümüyle zedelenen büyük toprak sahipleri, dışa bağlı komprador burjuvazi ve bunların güdümündeki bazı bürokratlar ve softalar, özellikle Pakistan'dan sızan, emperyalist ajanların da etkin yardımlarıyla Nur Muhammed Taraki'nin ilerici rejimine karşı yer yer direnmektedirler. Uluslararası gerici güçler, başta ABD olmak üzere, Pakistan aracılığıyla bu karşı-devrimci odaklara paradan silaha her türlü yardımı yapmaktadırlar. Pekin kliğinin askeri uzmanları ise, tıpkı Angola'daki gibi, karşı devrimci unsurları «eğitmektedirler.»**

**Afganistan Demokratik Cumhuriyetinin Başbakanı Amin, geçen Nisan başında Batılı gazetecilere «ülkesine karşı girişilen emperyalist komployu» açıklarken, «emperyalist ve gerici odakların iç işlerimize silahlı müdahalede bulunduklarının şaşmaz kanıtları mevcuttur» demiştir. Başbakan ve Dışişleri Bakanı Amin'in suçlamalarını kimi emperyalist politikacı ve askerlerinin anti-Afgan açıklamaları, en açık biçimiyle doğrulamaktadır. Örneğin ABD'nin şahinlerinden General Haig, NATO Başkumandanlığından ayrılması sıralarında Belçika gazetesi Le Soir'a verdiği demeçte, emperyalist baklayı ağzından çıkarmıştır. Haig verdiği demeçte Atlantik [illegible] Sovyetler'e bağlı Devletleri dikkatle izlemeye çağırmış, Suudi Arabistan gibi Batı'nın geleneksel dostu olan Üçüncü Dünya ülkelerinde, sözü geçen ülkelerin rejimlerinin hoşgörüyle karşılamalarının, hele bu ülkelerin Sosyalist rejimleri benimsemekle kazançlı çıktıkları düşüncesinin yaygınlaşmasının, önlenmesini öğütlemiştir.**

**Emperyalizmin, Pekin kliğinin de yardımıyla Afganistan'daki ilerici Taraki rejiminin durumunu sarsmak için giriştiği karşı-devrim eylemlerinin, böylece salt Afgan halkına değil, tüm yakın ve Ortadoğu halklarına yönelik geniş ve kapsamlı bir saldırı niteliği taşıdığı ortaya çıkmaktadır. Soruna bu açıdan yaklaşıldığında, Afganistan'a karşı sürdürülen emperyalist saldırıları, politik kurtuluşlarını ekonomik ve sosyal bağımsızlıkla perçinlemek özlemi duyan ve bu yönde çaba gösteren tüm Üçüncü Dünya ülkelerine karşı yöneltilmiş son derece de geniş bir komplo olarak görmek gerekmektedir.**

**Bağlantısız ülkelerin kapitalist olmayan yolu benimseyerek sosyalizme ulaşma eğilimleri, günümüzde, emperyalizmin en korkulu düşleri arasındadır. Son 15, 20 yılda, ekonomik ve sosyal açıdan geri kalmış olmalarına rağmen, kapitalist olmayan yoldan kalkınma yolunu seçmek suretiyle, kapitalist etabı atlayıp, Sosyalistleşme sürecine giren ülkelerinin sayılarının giderek artması ve bu ülkelerin politik, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda büyük başarılara ulaşmaları, Bağlantısız ülkeler topluluğunda artık elle tutulur bir biçimde somutlaşan kapitalist olmayan yoldan kalkınma eğilimlerini daha da pekiştirmekte, güçlendirmektedir.**

**Emperyalizm bu yeni eğilimi, ideolojik planda da karalamak için yoğun çaba harcamaktadır. Örneğin Pekin kliği doğrultusunda «ahkam kesen» sapkın takım da dahil olmak üzere, çok sayıda «paralı kalem» sırtlarına, üzerlerinden dökülen sözde Marksist giysiler geçirip «geri kalmış ülkelerin kapitalist etabı atlayarak Sosyalizme ulaşmalarının» asla mümkün olamayacağı tezini öne sürerek, çağımızın bu yeni olduğu kadar sağlıklı dinamizmini baltalamanın ham hayali peşinde nefes tükettikleri gözden kaçmamaktadır.**

**Oysa yaşam, Marksist kılığa girerek Marksizmi çarpıtmaya yeltenen «paralı kalemlerin», ya da düşünce yoksunu sapkın dangalakların bu yöndeki saplantılarını her geçen gün biraz daha sıfıra müncer etmektedir. Moğolistan'dan Küba'ya, Güney Yemen'den Angola'ya, Etyopya'dan Afganistan'a, Ulusal Kurtuluş Devrimlerinin bugünkü etabında, yeni ve son derecede önemli bir çizgi olan «kapitalist olmayan yoldan Sosyalizme ulaşmayı» başaran ülkelerin varlığı, bu yöndeki Marksist-Leninist öğretinin yaşamla doğrulanan en somut ve şaşmaz örnekleri arasındadır.**

**Gelecek yazılarımızda, Afganistan'ın da aralarında yer aldığı Bağlantısızlar Hareketinin Marksist-Leninist öğreti doğrultusunda «kapitalist olmayan yoldan» kalkınma alternatifini seçerek Sosyalizme ulaşmaları olgusunun kaynaklarını ve koşullarını sergilemeye çalışacağız.**

# 55 milyon insanın ölümü unutulmadı

● İNGİLTERE, FRANSA VE ABD, HİTLER'İ SOVYETLER ÜZERİNE SÜRMEYİ PLANLADILAR. 1939'DA «MÜNİH KOMPLOSU» KURULDU. AMA İKİ YIL SONRA NAZİ ORDULARI PARİS'TE RESMİ GEÇİT YAPIYORDU



# 2. Dünya savaşı 40 yıl önce başladı

1939 yılında Hitler ordularının Polonya'ya saldırarak İkinci Dünya Savaşı'nı başlattığı 1 Eylül gününü barış güçleri Dünya Barış Günü ilan ettiler. Her yıl 1 Eylül'de, savaşların dünya yüzünden tamamen silinmesi için verilen savaşımın kararlılığı bir kez daha izleniyor.

Tarih, 2. Dünya Savaşı'nın dünya halklarına getirdiği yıkımın bir eşini daha görmedi. Savaşta 55 milyon insan öldü, 100 milyon kadarı ya ağır yaralandı, ya sakat kaldı. Savaş, insanlığa 4 trilyon dolarlık maddi zarara neden oldu. Ama yine bu korkunç olayın dünya çehresinde yarattığı büyük değişiklikler, getirdiği sosyal sonuçlar da bir başka tarihsel olayla kolay kolay karşılaştırılamaz. İkinci Dünya Savaşı, sosyalizmin yenilmezliğine, Sovyet ülkesinin nazi imparatorluğunu yıkmasına, kanlı dünya imparatorluğu planlarının birer hayal olduğuna kanıt oldu. İkinci Dünya Savaşı, faşizmin, onu sosyalizme ve emekçilere karşı vurucu güç olarak öne süren tekelci sermayenin, savaş sırasında Hitler'le uzlaşmaya kalkan Batılı ülkelerin politik yönetimlerinin çürümüşlüğünü sergiledi. Birçok kapitalist ülkede bu çürümüş rejimler yıkılarak İkinci Dünya Savaşı sonunda bir sosyalist sistem doğdu. Dünya halkları, yeni oluşan bu güçler dengesinden güç alarak ve talancılığı savaş sırasında zirveye ulaşan emperyalizmi reddederek sömürgeciliğe başkaldırdı; ulusal kurtuluş savaşları bir anda dünyayı sardı ve 100'ün üzerinde bağımsız devlet ortaya çıktı.

Hitler'in İkinci Dünya Savaşı'nı başlatmasında Batılı ülkelerin teşvikleri önemli bir rol oynadı. İkinci Dünya Savaşı öncesinde kapitalist dünyada iki grup ülke birbirleriyle karşı karşıya gelmişti. Bir yanda sömürgelere sahip İngiltere, Fransa, ABD, diğer yanda sömürge elde etmek isteyen Almanya, İtalya, Japonya bulunuyordu. Bunun yanı sıra her iki taraf da Sovyetler'i baş düşman olarak görüyordu. İkinci grup ülkeler muazzam bir fetih savaşı başlatmak için hızla silahlanırken, birinci gruptakiler bu saldırganları Sovyetler Birliği'nin üzerine sürmenin yollarını aradılar. Başta İngiltere olmak üzere Nazi Almanyası ile gizli görüşmeler yaparak Batılı ülkeler arasında bir pakt kurmaya çalıştılar. Böylece, hem kendi sömür gelerini, hızla silahlanan rakiplerinin saldırısından kurtarmayı, hemde bu saldırganlar karşısında Sovyetler'i tek başına bırakmayı planlıyorlardı. Sovyetler Birliği'nin, Nazilerin yalnızca Sovyetler'i değil bütün dünyayı tehdit ettiği uyarılarına kulak asmadılar. Sovyetler'in, nazi saldırganlığına karşı ortak güvenlik sistemi kurulması için yaptığı çağırılar karşısında görüşmeye oturdularsa da görüşmeleri kasıtlı olarak sürüncemede bıraktılar ve büyük bir ikiyüzlülükle nazilerle gizliden gizliye sürdükleri görüşmelerde dünyanın bölüşülmesi için planlar önerdiler. Sonunda Sovyetler'in ortak güvenlik önerisini reddetiler ve Hitler'le Münih'te bir anlaşma imzaladılar. Böylece Batıya sırtını dayayan Hitler Çekoslovakya'yı, Polonya'yı işgal etti. Ama Hitler'in doğuya doğru başlayan yürüyüşü kısa süre sonra Sovyet duvarına çarparak durdu Polonya'yı işgal ettikten sonra Sovyet sınırında duran Hitler, bu kez, «kendinden emin» olan Batıya yöneldi. Münih anlaşmasından iki yıl sonra Nazi orduları Paris'te resmi geçit yapıyor, Alman roketleri Londrayı cehenneme çeviriyordu.

Koşullar, Batılı ülkeleri, Sovyetlerle beraber anti-Hitler koalisyonu oluşturmaya zorladı. Ama yine de Nazi Almanyasına karşı savaşın esas yükünü Sovyetler çekti. Faşist savaş makinasının kırılmasında belirleyici rolü o oynadı Sovyet orduları Nazi ordularının dörtte üçünü yok etti. Savaşta 20 milyon evladını ve ulusal zenginliğinin üçte birini Nazilere kurban vererek en çok zarar gören ülke oldu. Sovyet orduları, nazileri kovalarken Avrupa ve Asya'da 2.5 milyon kilometrekare toprağı ve bu topraklarda yaşayan 200 milyon kadar insanı faşist işgalden kurtardı.

### ● HİTLER YERİNE ÇİN KOZU

İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcından bu yana 40 yıl geçti Bu yıllar, dünya barış güçlerin önemli kazanımlarıyla dolu. Savaşın hemen ardından emperyalist ülkelerin başlattığı soğuk savaş gerilerde kaldı. Barış içinde yanyana yaşama politikası gittikçe daha çok yandaş kazanıyor. Emperyalist güçler, bütün çabalarına karşın, dünya halklarına, İkinci Dünya Savaşı felaketini unutturamıyor Batılı ülkelerde 2. Dünya Savaşı hakkındaki gerçekler gizlenmeye çalışıyor ama başarılamıyor. Amerika'nın Hiroşima ve Nagazaki'de 300 bin suçsuz insanı kavuran nükleer bombaları, daha o günlerde Sovyetler'e karşı «koz» olarak kullanılmaya başlandı ve nükleer silahlanma yarışını başlattı Hepsinden tehlikelisi, Batının en saldırgan çevreleri, 1930'larda Sovyetler'e karşı oynamaya çalışıp beceremedikleri «Hitler Kozu»nun bugün «Çin kozu» şeklinde oynamaya kalkıyorlar. Çin'in Vietnam saldırısı bunun dolaysız bir sonucu olarak ortaya çıktı. Bütün bunlar emperyalizmin saldırgan yüzünü, faşizmin dünya egemenliği maceralarının sonuçlarını dünya halklarına unutturmuyor. Her yıl 1 Eylül Dünya Barış Günü daha geniş yığınların katılımıyla, daha kararlı kutlanıyor.

## Dünya turu

● **YEMEN** Demokratik Halk Cumhuriyeti Başkanlık Konseyi Başkanı ve Yemen Sosyalist Partisi MK Genel Sekreteri Abdülfettah İsmail, Libya devriminin onuncu yıl kutlama törenlerine katılmak üzere Libya'nın başkenti Trablus'a gitti.

● **İSRAİL**'in son bir yıl içinde Guatemala gerici yönetimine 60 milyon dolarlık silah yardımı yaptığı açıklandı. Bildirildiğine göre İsrail aynı miktarda bir yardımı Şili faşist cuntasına yapmış bulunuyor.

● **LAOS** Çin sınırında, çok sayıda küçük çarpışmanın meydana geldiği açıklandı. Başbakan Kriangsak ile görüşen Laos'un Tayland Büyükelçisi Wanthong, çarpışmaların devam ettiğini ve Çin'in Kuzey Laos sınırına dört tümen asker gönderdiğini söyledi.

● **NATO** Avrupa Müttefik Kuvvetleri başkomutanı Alexander Haig'in «Texas İnstruments» adındaki eletronik şirketinde yöneticiliğe getirildiği açıklandı. Haig'in önümüzdeki yıl yapılacak ABD başkanlık seçimlerinde adaylığını koyması bekleniyor.

# SANAT... EDEBİYAT... KÜLTÜR...

## Sanatçılarımız ve burjuvalaşan kapitalistler

● Aydın HATİPOĞLU

Egemen çevreler artık aydınlarla olan ilişkilerinde yeni yöntemlerle çalışmak zorunda olduklarını anladılar. Yıllar yılı cehalete pirim vererek aydınları cahillere ezdirme yöntemleri yerine, artık aydınları elde etme yollarını arar oldular.

Modern burjuvazi, gerçekten burjuva olma yoluna girdi. Artık sonradan görme lâz müteahhitle, eski galata tüccarı aynı kaba şa'pmıyor. Bir bakıyorsunuz, bir boya fabrikası, gazetelere boy boy ilanlar vererek, bir resim yarışması açtığını ilan ediyor. Ve bir de bakıyorsunuz, anlı şanlı, bir çok ressam bu yarışmada dereceye girebilmek için, harıl harıl çalışıyorlar. Onları gören daha bilinçli kemikleşmemiş gençler de, haydi..

Aslında bu hem kapitalistlerimizin burjuvalaşma eğilimlerini simgeleyen bir olaydır, hem de sanatçılarımızın kapitalizm saflarına kazanılması çabasıdır. Boya fabrikasının yarışmasına yapıt sunmak, kendini kapitale pazarlamayı ilan etmek demektir. Bunun başka anlatımı yoktur.

Bir bakıyorsunuz, bir ulusal bankamız, bir tiyatro oyunu yarışması açıyor. Anlı salı oyun yazarlarımız, bu yarışmadan ödülünü koparmak için kuyruğa giriyor. Onları gören genç heveslıler de peşinden...

Bir bakıyorsunuz Mason Localarının yan kuruluşlarından biri, örneğin Lions Kulüp bir şiir yarışması düzenliyor. Yılların saçlı sakallı ozanları yarışmaya dahil edilmeleri için baş vuruyor, daha temkinli olanları da, böylesi yarışmalarda jüri üyeliği kabul ederek aynı ilişkinin için de yer alıyorlar. Bu tür yarışmalardan beş-on bin lira almak için kuyruğa girmek onuru, çocuklarınıza bırakmaya değmez bir onurdur efendiler.

Bir de bakıyorsunuz bir reklam şirketinde metin yazarlığı yaparken, birden köşeyi dönüp milyonluk şirketlerin başına getirilen, eski iyi niyetli bir yazar, günün birinde kapitalist örgütlerin önüne sürdüğü deklarasyonu kaleme almak durumuyla karşı karşıya kalıveriyor. Eee, oyunun kuralı bu. Ve oyunun kurallarını koyanlar onlar. Bir kez kaleminizi satılığa çıkardınız mı, kimin müşteri olacağı belli olmaz.

Ama sermaye çevreleri o kadar kaba değil artık. Al paranı yaz dediğimi demiyorlar adama. Parayı bir dolaylı veriyorlar. Tıpkı zarf içinde verir gibi. Bir de bakıyorsunuz, bir ödüle layık görülmüşsünüz. Görkemli törenlerle alıyorsunuz ödülünüzü. Güdümlü basında reklamınız yapılıyor. Ardından bir iş teklifi alıyorsunuz. Ne beis var. Şip diye bilmem ne bankasının sanat danışmanlığına getiriliveriyorsunuz. Ondan sonra bütün yaptıklarınızda ettiklerinizde o bankanın sanat danışmanı olmanın oto kontrolü içinde davranmak zorundasınız.

Bir bakıyorsunuz falan bankanın yarışmasında jüri üyeliği kabul etmiş olmanızın üzerinde çok geçmeden, bakanlıklardan biri eskiden bastırmak için kapı kapı dolaştığınız eserinizi iyi bir telif ücretiyle basmayı öneriyor. Belki önce şaşıyorsunuz. Ama çok sürmez kanıksarsınız. Eserinizin yayım günü falanca bankanın kültür müdürü olan dostunuz bir kokteyl veriyor. Sermaye çevreleriyle daha içli dışlı olmaya başlıyorsunuz.

Uygun bir zamanda size Mason Localarına girmeniz önerildi de, siz de kabul edebileceğinizi mi hissettirdiniz, yıllardır o köhne gazete taşhih odasında bunalan gözleriniz, artık falanca fabrikanın basın yayın ve halkla ilişkiler servisindeki güzel sekreterin bacaklarında dinlenebilir. Üstelik de ne büyük bir sanatçı olduğunuzun şimdiye dek farkında olmayan televizyon programlarında önemle yer almaya başlıyabilirsiniz.

Boya fabrikasının yarışmasında tabii eski dostlar derece aldı. Fakat siz de üzülmeyin, aynı sadakatle çalışmaya devam ederseniz ilk açacağınız sergide tabloların fiyatlarını yüksek tutun, bir kaçının müşterisi şimdiden hazır. Üstelik yarışmalar bitmedi ya!

Hâlâ halkımın bağımsızlık ve eşitlik savaşımında sanatçının bilinçli öncülüğünü görev bilirim mi diyorsunuz? Gelecek kuşaklara bırakacağınız en büyük miras bu onur mu olacak? Haklı, doğru, iyi ve güzel bir birini bütünleyen kavramlar mıdır? Öyleyse siz ya enayisiniz, ya da komünist.

## Yayın dünyası

### Marksist Ahlak

Mois Semof - Geno Tsankof - Nikolay Mizof - Hristo Vasilef Kızılırmak Yayınları 1979

● Cavit ÜNCER

**AHLAK,** insanın toplum içindeki tüm ilişkilerini, davranışlarını düzenleyen ve yönlendiren bir töreler, değer yargıları, normlar ve kurallar sisteminin oluşturduğu toplumsal bilinç biçimlerinden biridir. Toplum tarafından belirlenir, zaman içinde değişime uğrar ve tarihsel olarak gelişir. Tarihin çeşitli dönemlerinde değişik biçimler altında ortaya çıkmış olan ahlak anlayışı, en genel çerçevede, idealist ya da diyalektik maddeci bir yaklaşımla yorumlanıp değerlendirilir. Günümüzün sınıflı toplumlarında ise, ahlakın işlevi, iki karşıt sınıftan birinin, burjuvazinin ya da proletaryanın çıkarlarına hizmet etmesine göre değişir.

**ENGELS,** ahlakın bu sınıfsal karakterini şöyle açıklıyor: «...Nasıl toplumlar sınıf karşıtlıkları içinde hareket edegelmişlerse, ahlak da, tıpkı böyle hep sınıfsal ahlak olmuş; ya egemen sınıfların hegemonyasını ve çıkarlarını haklı göstermeye çalışmış, ya da ezilen sınıflar yeterince güçlenir güçlenmez, o hegemonyaya karşı oluşan tepkiyi ve ezilen sınıfların gelecekteki çıkarlarını savunmaya başlamıştır.»

**ÜRETİM** araçlarının özel mülkiyetine dayanan kapitalist toplumlarda bir yandan kapitalistler ile toplumun ve emekçilerin çıkarları arasında, diğer yandan da kapitalistlerin kendi aralarında sürekli bir çatışma vardır. Üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine dayanan sosyalist toplumlarda ise, her insan hem kendisi, hem de toplum için çalışır. Emeğin ürünleri onu yaratanların eline geçtiği, geniş emekçi yığınlarının çıkarına kullanıldığı için, toplumsal sınıf ve katmanlar arasındaki çelişkiler uzlaşmaz olmaktan çıkar ve giderek tümüyle ortadan kalkar. İşte, toplumun sosyo-ekonomik kuruluşunun bir aynası olan ahlak da, bu yapıya göre biçimlenir ve bu yapının değişmesiyle birlikte dönüşüme uğrar.

**BULGARİSTAN'ın** Bilimler Akademisi'nden, Yüksek Parti Okulu'ndan, Sofya Üniversitesi'nden ve Halk Sağlığı ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan dört değerli bilim adamının kaleme aldığı «Marksist Ahlak» adlı kitap, 1967 yılında Sofya'da basılmış. Kitap dört bölümden oluşuyor. Her bölüm, başlıktaki ad sırasına göre yazarlardan biri tarafından hazırlanmış. Bölümlerde sırasıyla, emekçilerin ahlaksal eğitimi; görev, dürüstlük, doğruluk, içtenlik ve alçakgönüllülük eğitimi; ateist eğitim ve beden eğitimi üzerinde duruluyor. Yer yer, Bulgaristan'da Parti'nin, Komsomol'un, İşçi Gençler Birliği'nin ve Vatan Cephesi'nin saflarında onbinlerce Bulgar işçisinin ve köylüsünün sosyalist ahlak anlayışıyla nasıl yetiştirildiğine değiniliyor; toplumun kesin ve köklü dönüşümlere uğratılmasında proletaryanın ahlak anlayışını geçerli kılmanın ve yaygınlaştırmanın büyük rolü vurgulanıyor.

**MARKSİST** ahlakı yeterince kavrayamadan, toplumsal ilişkilerde ve davranışlarda tutarlı, yönlendirici, insanları proletarya davasının saflarına kazandırmada etkinliği su götürmez bir kişilik kazanmak olanaksızdır. Politik ve ideolojik düzeylerdeki bilincin ahlak düzeyinde bir bilinçle tamamlanması, proletaryanın davası uğrunda savaşım verenler için engin bir güç kaynağı oluşturacaktır.

## HABERLER




### «Barış Bayrağı» Çocuk Assamblesi sona erdi

Dünyanın her yanından 1500 kadar çocuk bir araya geldi Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da. On gün unutulmaz sevinçleri, dostlukları paylaştılar, Bulgaristan'ı gezdiler gördüler. Bulgaristan'lı arkadaşları onlara evlerini, yurtlarını, sevgilerini açmışlardı. Her renkten, her ırktan, değişik düzenlerden gelen çocuklar dostluk barış içinde birarada yaşamının, ürünlerini birbirlerine sunmanın mutluluğunu yaşadılar. 17 binden çok şiir, masal, öykü, resim ve müzik çalışmaları sergilendi.

Çocuklar bir parlemento kurdular ve toplantı sonun da dünya kamuoyuna bir çağrıyla seslendiler. 24 ülkeden 76 bilim adamı, öğretmen, sanatçı ve toplumcunun katıldığı «çocuk, yaratıcılık ve evrim» konulu bir sempozyum yapıldı. Basın toplantısında, uluslararası çocuk asamblesinin 1982 yılında ikinci kez Sofya'da toplanacağı dünya kamuoyuna açıklandı.

Son gün, 32 metre yüksekliğinde dört büyük beton sütundan oluşan «barış bayrağı anıtı» törenle açıldı. Anıtın tepesinde, dünya yuvarlağını simgeleyen oyuk larda 7 büyük çan yedi kıtayı temsil ediyor.

Çok düzenli ve son derece başarılı geçen bu on gün sonunda çocuklar ülkelerine dönüyorlar.

### Sinematek'in 15'nci kuruluş yılı törenlerle kutlanıyor

Türk Sinematek Derneği'nin 15. Kuruluş yılı Polonya, Macaristan, İngiltere, Bulgaristan Sinematek kurumları temsilcilerinin katılmasıyla, 29 Ağustos'ta başlayacak olan törenlerle kutlanacak. 2 Eylül'e dek sürecek olan kutlama törenlerin de yer alan etkinlikler şöyle: 30 Ağustos Perşembe günü Yabancı konukların «Krstyna Anıolowska - Polonya», «Micheal Stejanov - Bulgaristan», «Clyde Jeavons - İngiltere», «İstvan Molnar, Sara Czaskar - Macaristan» katılmasıyla bir basın toplantısı yapıldı. Aynı gün saat 17.00'de Sinematek salonunda Kibar Feyzo gösterildi. 31 Ağustos Cuma günü saat 11.00'de yine Sinematek salonunda Yılmaz Güney'in senaryosunu yazdığı ve yönettiği «Arkadaş» filmi gösterilecek. Saat 21.00'de Açıkhava Tiyatrosunda Sinema Yazarları Derneğinin daha önceden belirlediği, yılın ödül alan film ve sanatçılarına ödülleri dağıtılacak. Sonra Sanat ve Müzik Şöleni başlayacak. Katılan Sanatçılar: Ali Poyrazoğlu, Aziz Nesin, Genco Erkal, Karikatürcüler Derneği, Türkiye Yazarlar Sendikası temsilcileri, Selda, Zeliha Berksoy, Yavuzer - Nejat - Reha üçlüsü ve Zülfi Livaneli.

1 Eylül Cumartesi günü saat 11.00'de, Sinema - TV Enstitüsü salonunda «Sürü» filmi gösterilecek.

Saat 14.00'de, aynı salonda yabancı konuklarla, Türkiye'den Sami Şekeroğlu, Ahmet Sezerel ve Atilla Dorsay'ın katıldıkları «Sinematekler ve Sinema Sanatına Katkısı» konulu panel yapılacak.

2 Eylül Pazar günü konuklar İstanbul'u gezecekler.

### Moskova 11. Uluslararası Film Festivali Ödülleri dağıtıldı

Moskova II. Uluslararası Film Festivali'nde birincilik onur ödülü «Yaşasın Meksika» adlı filme verildi. Sergei Eisenstein, Eduard Tisse ve Grigory Alexandrov'un ortak yapımı olan filme, «dünya sinema sanatının gelişmesindeki belirgin ve kalıcı katkısından» dolayı büyük ödül verildiği açıklandı.

Festivalin altın ödülleri ise: «Ocak ayında Yedi Gün» - İspanyol filmi «Cristo şi e fermato a eboli» İtalyan filmi «Cine - Amateur» Polonya filmine verildi.

En iyi kadın oyuncu ödülünü Cezayirli Yasemin Hlat, en iyi erkek oyuncu ödülünü Kübalı Deisi Granados aldılar.

İki hafta süren festivale 100'den fazla ülke katıldı.

### Ünlü Sovyet Yazarı Konstantin Simonov öldü

Sovyetler Birliği'nde son yılların yazın tarihinde önemli bir yeri olan ozan ve yazar Konstantin Simonov öldü. Simonov 64 yaşındaydı.

Ünlü bir yazar olduktan sonra bir aralık Komünist Partisi Merkez Komitesi'nde yedek üye olarak görev alan Simonov, daha sonra merkez komitesi denetim komisyonu üyeliğine seçilmişti. Yurt sevgisini konu alan ilk şiirleri onu üne kavuşturdu ve 1943 yılındakendisine bu şiirlerinden ötürü Stalin ödülü verildi. İkinci Dünya Savaşı'nın ilk aşamadaki çarpışmalarını konu alan şiirlerinden çoğu Sovyetler Birliği'ndeki aydınlar tarafından ezbere bilinen Simonov, daha sonra yine savaşı konu alan «Ölüler ve Diriler» adlı romanıyla ününü perçinledi. 1959 yılında yayımlanan bu romanla, Sovyetler Birliği'ndeki roman türü Stalin döneminin romanlarından apayrı bir özellik kazandı.

Önce 1938 yılında, daha sonra da 1950 - 1954 yılları arasında «Literaturnaya Gazeta»nın yöneticiliğini yapan Simonov, sonraki yıllarda Sovyetler Birliği yazarlar topluluğunun çıkardığı yazın dergilerinin denetleyicisi olmuştu.

### «Hannibal ve Sunrise Orkestrası» İstanbul'da konserler verecek

ABD'nin tanınmış caz ve soul müziği sanatçılarından Trompetist Hannibal Marvin Peterson, 2-3 Eylül günleri açıkhava tiyatrosunda konserler vermek üzere «Sunrise» orkestrasıyla İstanbul'a gelecek.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Danışmanlığından yapılan açıklamaya göre, aynı zamanda bir besteci ve aranjör olan Hannibal'ın kendi orkestrasıyla doldurduğu altı, konuk sanatçı olarak da 14 albümü bulunmakta.

### Afet Ilgaz TYS'den istifa etti

Roman ve öykü yazarı Afet Ilgaz Türkiye Yazarlar Sendikasın'dan istifa etti.

Yazar Afet Ilgaz, gönderdiği istifa dilekçesiyle TYS'den istifa ettiğini bildirmiştir. Afet Ilgaz dilekçesinde istifasına neden göstermemiştir.

## MHP KAPATILMALI MI? NEDEN?

● LATİF AKŞİT
CHP Kocaeli İl Disiplin Kurulu üyesi



«Günümüz Türkiyesi'nde değil ilericilerin, yurtseverlerin, sosyalistlerin, komünistlerin sıradan vatandaşların bile can güvenliğinin kalmadığı günler yaşamaktayız. Bu can güvenliğinin sağlanması da, faşistliği F. Alman mahkemelerince bile belgelenmiş sicilli faşist Türkeş'in başında bulunduğu parti ve yan örgütlerinin kapatılması, yöneticilerinden hesap sorulmasıyla gerçekleşecektir.

Ülkemiz boyalı basınında bile, sağ-sol çatışması olarak nitelendirilen faşist saldırı ve cinayetlerin perdeleri aralandığında faşist MHP ve yan örgütlerinin beslemelerinin çıktığı gizlenememektedir.

Savcı Doğan Öz'ün katilinden tutun da, basın temsilcimiz A. İhsan Özgür'ün, Abdi İpekçi'nin katillerine varıncaya dek tümü faşist MHP ve yan örgütleriyle ilintili çıktı.

Bu faşist cinayet şebekelerinin, polis-faşist işbirliğiyle hazırlanan tuzağını, 18 Ağustos Cumartesi günü antifaşist savaşçı Fevzi Kuruçay'ın katledilişiyle yaşadık. Vali tarafından keyfi olarak engellenen «MHP kapatılsın, can güvenliği sağlansın» miting günü polis-faşist işbirliğiyle katledilmiştir. Fevzi Kuruçay. Ve katili yine faşist ÜGD'li Mansur Cici olarak bilinmesine rağmen yakalanamıyor.

Çünkü bu faşist sürülerin ardında emperyalizm vardır. Emperyalist tekeller, onların işbirlikçisi Koçlar, Sabancılar, Narinler vardır. NATO beslemeleri Türünler, Elverdiler vardır. Bunlar CIA'dan, F. Alman Nazi kalıntısı Strauss'tan maddi yardım almaktadırlar.

Bunlar demokrasi düşmanıdırlar. Bunlar halk düşmanıdırlar. Bunlar ekmeğimize, aşımıza göz dikenlerdir. Bunlara karşı savaşım antifaşist savaşım haftasıyla sınırlı kalmayacaktır. Bu savaş işbirlikçi tekelci burjuvaziye, büyük toprak ağalarına militarizme, sovenizme gericiliğe karşı, başını işçi sınıfının çektiği barış, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm savaşımından ke sin olarak ayrı tutulamaz.

Tek çözüm yolu, antifaşist savaşımda, tüm demokrasi güçleriyle cephe ve eylem birliğinden yana olmaktır.»



● ALİ TURAN
CHP Dicle Gençlik Kolları Başkanı

«Türkiye'de cinayet şebekelerinin arkasında MHP yatmaktadır. MHP ve yan kuruluşları planlı ve tertipli tüm olayların sorumlularıdır. Ülkemizde faşist terörü yaratan ve faşist dikta özlemi ile yanıp tutuşan MHP kapatılıp bu hevesi kursağında bırakılmalıdır.

MHP aynı zamanda ırkçıdır. Kürt halkı ve diğer azınlıkların düşmanıdır. Onun için Kürt, Türk, Laz, Çerkez, Arap ve diğer uluslardan emekçilerin MHP ve yan kuruluşlarının kapatılması için en aktif mücadeleyi yürütmelidirler. Partimiz (CHP) MHP'yi kapatmamada geç kalmıştır. Çünkü CHP'ye oy veren seçmenlerin çoğu sokaklarda ve alanlarda «MHP ÜGD kapatılsın Faşist TÜRKEŞ tutuklansın» sloganını hay kırıyor. Parti olarak seçmenlerimizin sesine kulak vermeliyiz.»

● CENGİZ KOÇ
TİP Bursa İl Başkanı

«Konuya demokratik bir partinin kapatılması açısından bakarsak, bir siyasi partinin kapatılması yaradır. 1971 yılında TİP'in kapatılmasını örnek olarak verebiliriz. MHP'nin kapatılması istemi aynı anlamda değildir. MHP faşist hareketi siyasi parti kılıfı içinde yönlendirmektedir. Faşist MHP, ÜGD ve gizli açık tüm faşist örgütlerinin kapatılması demokrasi hareketi açısından şarttır.

Demokrasi güçleri grupçu tavırlardan uzak antifaşist birliği sağlamalıdır. Bu antifaşist birlik işçi sınıfının politik hareketinin öncülüğünde olacaktır. TİP önümüzdeki seçim platformunu da bu odakta MHP ve yan örgütlerinin kapatılması olarak saptadı.

Tüm demokrasi güçleri tarihsel görevlerini yerine getirmek, kitlesel eylemleri gerçekleştirmek zorundadır.»

● İSMAİL ÖZAY
CHP Çanakkale Merkez İlçe Başkanı

«1960 Anayasası Türk toplumundaki fikir gelişimini hızlandırmış ve bunun sonucu olarak sol partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin Türk demokrasisindeki etkinliğini artırmıştır. Bu hızlı toplumsal gelişme karşısında tekelci sermayenin yerli işbirlikçileri dünyada geri kalmış ülkelerde de görüldüğü gibi, kapitalizmi yaşatabilmek için, demokratik hakları askıya alıp faşizmin kanlı tezgahlarını kurarak halkı sindirmeye yönelmiştir.

Ülkemizde giderek, liberal bir parti olan AP'nin koltuğunun altında baskı rejiminin militanları palazlanmaya başlamış ve 1965'ten bu yana süregelen sağ iktidarlar zamanında da örgütsel güçlerini artırmışlardır. Örgütlenme biçimleri ve faşist eylemleri ilerici yurtsever demokratlar tarafından bilinçli bir şekilde izlenen ve zamanında teşhisi konan bu faşist mihrakların sağ iktidarlar zamanında yasal yollardan teşhis edilmesi ve önlenmesi imkanı yasal yollardan bilinçli olarak önlenmiştir.

Daha demokrat yapıda bir iktidar olan CHP ağırlıklı hükümet devrinde de bu faşist mihraklara karşı tavır takınılmakta gecikilmiş olmasına rağmen, son günlerde belli bir noktaya gelinmiştir. İlericilerin çok önceden de teşhis ettikleri gibi, bu militanların MHP ve onun uzantısı olan ÜGD, MİSK ve benzeri kuruluşlar olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Zaman geçirilmeden bu örgütlerin kapatılabilmesi için yasal yollar açılmalıdır. Ancak kapatılması, bu faşist örgütleri tekrar Türk siyasal yaşamına geri dönemeyecek biçimde, kamuoyunun önünde mahkûm edilerek sağlanmalıdır.

Bu maskeleri düşmüş cinayet şebekelerinin ağlarını, yeni gelişmekte olan gençlerin üzerinde kurmaması, özgür kafalı, aydın ve sevecen bir Türk toplumunun yaratılabilmesi için bu faşist mihrakların ortadan kaldırılması şarttır.»

● NECATİ OĞUZ
CHP Çanakkale İl Başkanı

«Türkiye'de demokrasinin gelişmesini engelleyen tüm kuruluşlar kapatılmalıdır.»



● NECDET ARSLAN
İGD Samandağ Şube Başkanı

«MHP'nin kapatılmasını istemek yetmez, mücadele gereklidir.

Artık günümüzde MHP'nin suçlu ve insanlık düşmanı olduğu işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın gözünden kaçmıyor. Onun içindir ki genç, aydın, kadın, işçi-köylü tüm ilerici yurtsever insanlarımız seslerini yükseltiyorlar. Faşizm tehlikesini yokedecek güzel günleri yaratacak halkımızın, işçi sınıfımızın savaş birliğidir, yığınsal kitle eylemlerdir. Maceracılıkla veya sessiz durmakla MHP'nin kapatılması mümkün değildir. Onun için MHP'nin kapatılmasını istemek yetmez, mücadele gereklidir. Savaşım alanlarında, ateş boylarında barikatlarda tek bir güç olmak gereklidir.

«MHP kapatılmalı mı? Neden» sorusuna yanıt, bir ferdin veya örgütün bu zamanda kendisinin halktan, yoksa gerici güçlerden yana mı sorusuna verilecek yanıttan ayrılamaz.»

● DEVAM EDECEK

# MHP'nin kapatılması için kanıt isteyenlere yanıt...

# Çelik-iş Şube Başkanı Ali Ulukanlıgil'in itirafları



1,5 milyona üç katil kiralayan MHP'li sendikacı

Bir süre önce İskenderun'da **İzzet Kıraç** adlı faşist bir militan elindeki 500'er bin liralık üç bonoyu kırdırmak üzere harekete geçti. Ardından da olaylar çorap söküğü gibi geldi.

**İzzet Kıraç, Ziya Akdeniz ve Kenan Kiremitçi** adlı üç faşist militana Çelik-İş Sendikası İskenderun Şube Başkanı **Ali Ulukanlıgil** adlı faşist lider bir **«iş»** teklif etmişti.

İSDEMİR'in yöneticilerinden özellikle üçü, CHP ağırlıklı hükümetin işbaşına gelmesi ile faşist militanları ağır ağır da olsa fabrikadan ayıklamaya başlamışlardı. Faşist örgütlenme, İSDEMİR'de artık eskisi gibi at oynatamıyordu.

Bu aşılması gereken bir engeldi ve yöntem faşistlerin aklına gelebilecek tek yöntemdi: **ölüm!**

Üç kiralık katil ile **Ali Ulukanlıgil** 1,5 milyon liraya pazarlık ettiler. Para senet olarak verilecek ve İSDEMİR'in üç yöneticisi öldürüldükten sonra da senetler ödenecekti.

Pazarlık bitti ama ölüm planı sonuçlanamadı. Olay bölgedeki demokrasi güçlerinin hünerli istihbarat ıyla açıklık kazandı ve sansasyonel bir aramadan sonra **Ali Ulukanlıgil,** Hatay Emniyet Müdürlüğüne bağlı ekiplerce yakalandı. **Ulukanlıgil'in** ifadesi alındı. İfade herşeyi açık açık belirtiyordu.

Şimdi, **Ulukanlıgil'in** ifadesini sergileyelim:

## Faşist bir karargah ISDEMIR

İskenderun'un kalbi İSDEMİR'dir. 15 bin civarında demir-çelik işçisinin çalıştığı bu dev sanayi **kombinasında** MC'ler döneminde bağımsız Çelik-İş Sendikası bilinen yöntemlerle toplusözleşme imzalama yetkisini kazandı. Çelik-İş Sendikası görünüşte bağımsız bir sendika. Ama iliklerine kadar Türkiye'deki faşist harekete bağımlı. Karabük Demir Çelik İşletmelerinde çalışan 20 bini aşkın işçi bu sendikanın pençesi altında İSDEMİR'de çalışan 15 bine yakın işçi bu sendikanın pençeleri altında. Çelik İş'in olanakları, Türkiye'de faşist hareket için **çok yönlü** bir destek yaratıyor. Bu yüzden Çelik İş Sendikası, faşist hareket için **stratejik** bir önem taşıyor.

Bir kere çok önemli bir finansman kaynağı. Her ay onbinlerce işçiden kesilen sendika ödentilerinin aylık toplamları bile milyonlarla ölçülüyor Bu paraların **«ciddi»** bir kesimi faşist militanların ve faşist terör eylemlerinin **«zorunlu giderleri»** için vazgeçilmez bir katkı niteliğinde.

Sonra geniş bir faşist militan istihdam olanağı yaratıyor Çelik-İş. Örneğin İSDEMİR gibi en çok 8 bin işçi kapasiteli bir işletmede bugün 15 bine yakın işçi çalışıyor. Bir anlamda **«üretim yapmadan işçilik yapan»** 7 bin kadar kişi MC'ler döneminde, MHP tarafından işe alındı. Böylece MHP'ye yakınlık duyan unsurlara iş yaratıldı, ayrıca geniş işsiz yığınları içinden seçilmiş binlerce kişiye, MHP'ye yatkın olmak önkoşulu ile iş verildi. Yani işsiz kitleler içinde MHP bu yolla kendine verimli bir av alanı yaratmış oldu.

Dahası ülkenin «demir-çelik» üretimi gibi en yaşamsal sektöründe faşist egemenlik kuruldu. Bu hükümetler üzerinde gerekirse **«caydırıcı»** bir güç elde ettirecek kadar önemli bir etkinlik.

Nitekim İSDEMİR'de yetkili Çelik-İş'in İskenderun Şubesi bölgedeki faşist terörün dinamiği, kaynağı ve karargahı oldu.

Bu yazı dizisinde Çelik-İş'in İskenderun Şube Başkanı Ali Ulukanlıgil'in Hatay Emniyet Müdürlüğü'nde banda alınan ifadesini sunuyoruz. Halen İçişleri Bakanlığına da verilmiş olan bu itiraflar dizisi, yalnız güney bölgesindeki bir dizi faşist saldırının aydınlanmasına yol açmıyor, aynı zamanda Çelik-İş Sendikası Genel Merkezi'nden MHP'ye kadar uzanan bir suç zincirine de ışık tutuyor.

Evet, ilkin Ali Ulukanlıgil adlı faşist sendika liderinin itirafını sunacağız. Ardından da bugün, bu itiraflara rağmen İskenderun'da elini kolunu sallaya sallaya dolanan Ali Ulukanlıgil hakkında bazı sorular soracağız

Umarız sorularımızı yanıtlayacak bir sorumlu bulunur. Umarız, MHP'nin kapatılması için kanıt isteyenler **«bu yanıtımızı»** değerlendirecek atılganlığı gösterirler.

# 1.5 milyonluk cinayet pazarlığı

● **FAŞİST CİNAYET İÇİN PAZARLIK BAŞLIYOR**

İzzet (Kıraç) geldi sendikaya. Parasının olmadığını söylemişti. O zamanlar fabrikada birçok arkadaş işten atılıyordu. İşten atılan arkadaşlar, hepsi evlerinde zor durumdaydı. Çoluk çocukları müşkül durumdaydı. Arkadaşlarımız çok sıkıntılar çekiyorlardı.

Ziya da böyle birşeyler söyledi. Benden para yardımı istedi. Ben kendisine para konusunu açtığında yardım edemeyeceğimi söyledim. Ama fabrikadaki bu durumu ona açtım. Bana, **«ne yapmasını istediğimi»** sordu. **«Sen ne arzu ediyorsan onu yaparım»** dedi.

«Peki, dedim nasıl yapacaksın, ne edeceksin?»

**«Benim güvendiğim arkadaşlar var»** dedi.

«Kim bu güvendiğin arkadaşlar?» diye sordum. Ziya Akdeniz ile Kenan'ı söyledi.

**«Bunlara da bana da para verirsen»** dedi, **«biz ortada istemediğin kimler varsa bunları ortadan kaldırırız»** dedi.

«Kim bakalım, biliyor musun benim kimleri kasdettiğimi?» dedim. Üç İsdemir yöneticisinin programda olduğunu, söyledim.

**«Bunları biz ortadan kaldırırız»** dedi, «yalnız şartım var.»

«Nedir dedim şartın?»

**«Ben, dedi, 500 bin lira para istiyorum. Bu parayı verebilir misin bana?»**

Ben de «Genel Merkezimize danışmadan böyle bir şeye giremem» dedim.

**«Şimdi sen bana ver bu parayı, dedi, ondan sonra Genel Merkezle görüşürsün.»**

Ben bunun üzerine bonoları imzaladım, kendisine verdim, durumu da Genel Başkan Vekili Mehmet Şirin beye ilettim. Genel Başkanı görememiştim.

— Böyle bir durum var, dedim.. dim...

— Nasıl yani böyle böyle...

— Yani o üç tane yöneticinin problem olduğunu söyledim ben, bu nedenle ortadan kaldırılması gerektiğine inandık dedim,

— Yani öldürülmesine...

— Evet.

— Devam et.

● **İLK ÇÖZÜLME**

— Öldürecek arkadaşlara üç tane bono verdim. «Ne yapacaksınız şimdi?» diye sordum. İzzet cevap verdi:

— **Eğer iş neticelenirse, ben Genel Merkez'den bu parayı çıkartırım.**

Ama bu hadiseden, yani bono imzalanmasından bir ay bile geçmeden bonoların kırdırıldığını duydum. Halbuki biz zaten bu paraların kendilerine, iş neticelenirse, vadesinden evvel ödeyecektik. Ama anladık ki hadise başka bir mecraya gitmiş.

— Nasıl bir mecraya?

— Yani efendim, ötekiler, yani Ziya (Akdeniz) ile Kenan (Kiremitçi) bu işi yapamayacaklarını söylemişler. Dolayısıyla İzzet (Kıraç) orta da tek kalınca bu bonoları kırdırmak istiyor ve arkadaşlarına diyor ki: **«madem siz bu işi yapmayacaksınız, o halde siz, bu bonoları benim adıma, benim kullanabileceğim gibi... yani bana yetki verin».** Onlar da bonoların arkasına bütün yetkiyi İzzet Kıraç'a verdiklerini yazmışlar, imzalamışlar.

— Yeni paraları İzzet tek başına alacak?

— Evet. Öyle. İzzet'le birlikte Hasan Cerit de bononun kırdırılmasına yardımcı olacağını ve kırdırıldıktan sonra Mehmet Karakuş'la bölüşeceklerini öğrendim.

— Bu Mehmet Karakuş da kim?

— Tanımıyorum ben bu arkadaşı. O da fabrikada çalışıyormuş. Bana bunu Osmaniye'de arkadaşlar söylediler. Hasan Cerit'in de bu meseleye girdiğini, Mehmet Karakuş'la birlikte bu parayı bölüşeceklerini anlattılar. Bunu bono kırdırılırken öğrenmiş benim Osmaniye'deki arkadaşlarım. Bonoları Hasan Pehlivanlı diye bir adama kırdırıyorlarmış. Ama bu bonoları çok düşük bir meblağa kırdıracaklarmış. Yani işi yapmadılar ya, kimseyi öldüremediler, o yüzden bari bonoları kırdırıp para alalım demişler anlaşılan. Hasan Cerit'le Mehmet Karakuş bono kırdırmaya yardımcı oldukları için biraz komisyon alacaklar yani.

**YARIN:**
**Cinayet planı ortaya çıkıyor**

# tiyatro

AYDIN ENGİN

## Bayan Vlassova diye bir yurttaş...

Newyork Hava Limanı'nda resmi bir korsanlıkla alakonan Aeroflot uçağındaki yolculardan biri olan **Bayan Vlassova,** uçağın yanına yanaşan bir otobüsün içinde, ABD yetkililerine **«kendi özgür iradesi ve isteği ile Sovyetler Birliğine gittiğini»** belirtmeseydi ne olurdu dersiniz?

İzin verirseniz, kolayca tahmin ettiğinizi bir de biz sıralayalım. Yalnız Türkiye'nin kıtipyoz basını, TRT'si değil, emperyalist / kapitalist sistemin tüm kitle haberleşme araçları, TV istasyonları, büyük gazeteleri, haber ajansları yeryüzüne iğrenç bir antikomünizm ağusunu görülmemiş bir iştah ve işgüzarlıkla yayarlardı. **«Demirperde»**de sanatçının **«özgür»** olmayışından tutun da, kötü danseden balerinlerin **«Sibirya'da sabun yapıldığı»**na kadar en incesinden, en kabasına kadar tüm antikomünist propaganda tekniklerini alabildiğine kullanırlardı.

Öyle olmadı. Godunov adlı **«balet»**i dolarla satın almayı beceren Amerikan kapitalizmi, **Bayan Vlassova** adlı bir Sovyet yurttaşını satın alamadı. Ne dolar, ne Newyork Metropoliten Operasının dev sahnesine ulaşacak alkışlar, **Bolşoy**'un ünlü balerinası Bayan Vlassov'u ülkesinden anayurdundan koparamadı.

Maocu **Aydınlık**'tan, (tekellere) **Tercüman**'a kadar uzanan bir karşı devrim korosunun timsah gözyaşları elvermedi **Bayan Vlassova'**yı emperyalizme peşkeş çekmeye. **Bayan Vlassova**'nın balerinlikteki hüneriyle eş yurttaşlık bilinci tokat gibi şakladı suratlarda.

(İstanbul'da İnönü Stadyumunun bilişli, buluşlu seyircileri, gol yiyinceye kadar bağırıp çağırıp, gol yedikten sonra sus pus olan takımın taraftarlarına dalga geçerek seslenirler: **«Sustu i...ler»** diye, işte tıpkı böyle oldu)

— **Sustu i...ler.**

* * *

Mesleğimizin tanıdığı olanaksatı bulduğumuz Sovyetler Birliği'nde, Bolşoy'dan Bayan Vlassova'yı dansederken görme mutluluğuna erişmiştik.

(Yukarıdaki paragrafta bir **«öğünme»** anlamı buldunuzsa, isabetlidir. Öğünüyoruz elbet. Yüce Sovyet ülkesini ziyaret etmekle, hele hele orada Lenin'in Mozolesi önünde küçücük pioner'leri görmekle, Lenin Stadyumunda Blochin diye bir futbol ustasını izlemekle, Spor Sarayında buz patinajının büyük ustaları Aleksandr Garşkov —İrina Rodnina çiftini seyretmekle, Piskaryevskoye anıt— mezarlığında, anayurt savunması için ölenlerin mezarlarını gezerken Şoştakovich'in 4. Senfonisini dinlemekle, Taşkent'te Ali Şir Nevai'nin şiirleri kadar güçlü anıtını görmekle, Baku'da Mustafa Suphi'nin dört beş ay oturduğu bir evi bile anıtlaştırıp, kapısına kakılmış mermer plakete o güzelim azeri Türkçesi ile **«bu evde Türkiya Komünist Partiyası'nın Birinci Sekreteri Mustafa Suphi Yoldaş, 10 May 1920 ilinden, 5 Ekkim 1920 ilina gader oturmuş idir»** diye yazan hakbilirliğe, değerbilirliğe tanık olmakla övünmezse bir sosyalist, ne ile övünür ki?..)

Parantezi kapadık. Sözümüze dönelim. **Bayan Vlassova**'yı danseder ken görme mutluluğuna erişmiştik. Bizim fukara kasaba kültürümüzün, bizi iyiden iyiye cahil kıldığı bale sanatının «B»sinden anlamamamıza rağmen sanatsal yaratanın ve artistik ustalığın doruklarında dolandığımızı düşündüren bu büyük dans ustasını yetiştiren bir ülke için **«ne kadar övünse yeridir»** diye düşünmüştük.

Newyork'ta dünyanın gözü önünde gelişen antikomünist saldırıyı elinin tersiyle etkisizleştiren **Bayan Vlassova** adlı bir yurttaşı için de ne kadar övünse yeridir Sovyetler Birliği.

**Bayan Vlassova** gibi yurttaşları olduğu için Bolşoy'da **Vlassova** adlı büyük bir balerinası vardır o ülkenin ve **Vlassov** adlı büyük bir balerinayı yetiştirebilen bir ülke olduğu için **Bayan Vlassova** gibi yurttaşları vardır o ülkenin...

* * *

Nureyev'den başlayıp **Godunov**'a kadar uzanan aralarında **Korçnoy** (santrançcı) **Saharov** (fizikçi), **Soljenitsin** (romancı) gibilerinin de bulunduğu **«dönek»**

İnsaf ediniz. Yeryüzünde milyonlarca ve milyonlarca insan **sosyalizm** ülküsüne sarılmış, ölümüne bir savaş sürdürür ve **sosyalizme** ulaşmak için savaşırken, yukarıda andığımız, antikomünizm sirki'nde palyaçoluk yapan bir kaç sosyalizm kaçkınının ne istatistik anlamı vardır, ne de politik...

# ACILI YILLAR

## Eduard Claudius

**Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları**

— 85 —

İşte geldiğimiz ilk akşam karşımıza çıkan polis memuru oydu. Ceketinin düğmeleri çözük bu şişko adama ne istediğimizi elimizden geldiğince anlatmaya çabalıyoruz: Yatacak bir yer ve sıcak bir yemek. Elbiselerimizden süzülen su damlaları şıp şıp yere damlıyor. Anlaşılmaz bir şeyler homurdanıyor. Masanın üzerinden, bir taraftan uyku ilmiği yaparak, bir kağıt parçası uzatıyor: **«Uyumak...»** Bir başka kağıt parçası uzatırken de, böceklerin mandibüllerini oynatmaları gibi korkunç mimikler yaparak, sanki yarım ökü gövdeye indiriyormuşcasına yutkunuyor: **«Yemek... Yemek...»**

Meydandan ve sokaklardan geçerken, ve rilen kağıt parçalarını gelip geçenlere göstermek için yüzümüzün önünde tutuyoruz. Insanların büyük kısmı iyice sığındıkları şemsiyelerin altından bize korkuyla bakıyorlar. Sonra adımlarını sıklaştırıyorlar. Küfürler savurarak kentte dönenip duruyoruz. Birbirinin yanı sıra uzanıp giden sefil bir ev dizisinin bulunduğu bir semtte en sonunda aradığımız sığınağı buluyoruz. Kapıyı korka korka çalıyoruz. Sürüklenen güçsüz adımlar yaklaşıyor.

Zayıf ve kambur bir adam, elinde bir fenerle gelip kapıyı bize açıyor. İnsanın içini karartacak kadar çirkin: Kalın dudaklar üzerinde kocaman bir burun, inanılmaz derecede kırışık olmasına rağmen iri ve patlak gözler, yırtıcı kuş pençesini andıran eller.

Kısık bir sesle homur homur homurdanarak ellerimizdeki kağıt parçalarını çekip alıyor. Sonra arkasını dönüp eve giriyor. Ardından gidiyoruz. Girmemizi söylediği odanın kapısını açınca koyu bir çürük kokusu genzimize doluyor.

Odada —herhalde bir yemek odası olacaktı— Rudi'yle yanlız kalıyoruz. Çöküveren sessizlik korkutucu. Rudi mırıldanıyor: **«Küçük kağıt acente diye imzalanmıştı.»**

Nefes almaya ancak cesaret ediyoruz. Duvarda bir fotoğraf: Üniformalı adamlar sıra olmuş. Köylünün evinde gördüğümüz üniformaların aynıları.

«Yabancı Lejyon» diye mırıldanıyor Rudi. Evde bir çatırdı. Sonra bir kadın sesi hayli uzaktan bize kadar geliyor. Fakat sürüp giden sessizlik hep sinir bozucu. Karşımızdakinin bakışında, kendimizde hissettiğimiz korkuyu görüveririz diye birbirimize bakmaya bile cesaret edemiyoruz.

Gittikçe daha fazla kaygulanmaya başlayan Rudi, **«Bizi elde etmeye çalışıyorlar»** diyor. O güzelim güvenini yitirdi çoktan. **«Aman hiçbir imza atmıyalım, tek satır altına bile!»**

Küçük kambur adam çorbayı getiriyor: Bol sulu bir haşlamayla biraz ekmek. Ayaklarını sürüyerek odadan çıkıyor. Fakat görünmez gözlerin bizi gözetlemekte olduğu kuşkusu hep içimizde.

Çanaklarımız boşalınca sırt çantalarımızı alarak ağır ağır kapıya doğru yöneliyoruz. Koridordan sessizce kayıp kendimizi karanlık sokağa atıyoruz. Yağmur hâlâ yağıyor. Adımlarımız kaldırım taşlarından yankılanıyor. Peşimizden geliyorlarmış gibi, Prieneler'e doğru giden demiryolu hattına varana kadar kanal boyunca kaçıyoruz. Demiryolu traversleri üzerinde sendeliye sendeliye gecenin içinde yol alıyoruz.

Daha sonradan, Narbonne'da iş bulup çalıştığım sıralar, tüm araştırmalarıma karşın o küçük evi bir türlü bulup çıkaramadım. O yabancı Lejyon hikayesinden artık kuşkulanmıyordum. O şişman polise bu küçük evin nerede bulunduğunu sorup duruyordum. O gülümsüyor, bu evin hiçbir yerde bulunmadığını, ne o evin ne de o küçük adamın hiçbir zaman varolmadığını söylüyordu. Mutlak rüya görmüştük.

İspanyol sınırına ulaştığımızda öğlen olmuştu. Pasaportlarımızı gösterdik. Cana yakın ve genç bir delikanlı olan gümrük memuru: **«Schmeling! Hey sen! Schmeling!»** diyerek kolumu yakaladı.

O sıralarda Max Schmeling boks yaşamının doruğundaydı. Almanya için yumrukla rıyla döğüşüyordu. Gümrükçü, yumruklarını kaldırmış çevremde dans ediyordu.

**«Onunla boks yap»** dedi. Rudi, **«Böylece onlara para sökülmekten kurtuluruz.»**

İspanya'ya ancak bir miktar para vermek suretiyle girilebiliyordu. Bizim ceplerde ise artık metelik yoktu.

Tutup ben de yumruklarımı kaldırıyor ve çevremdekilerin sevinç çığlıkları arasında onun çevresinde aynı şekilde dolanmaya çalışıyorum. Daha ne olup bittiğini anlamaya vakit kalmadan suratımda yumruklar patlamaya başlıyor. Burnum kan içinde kalırken bir gözüm mosmor oluyor. Rudi benimle alay ediyor.

Gümrükçüler bize bezelye çorbasıyle dolu kâseler, paprikalı (kırmızı biber) salamla, çokça soğan getiriyorlar. Biz ülkenin içlerine doğru uzaklaşırken de boyuna gülmeyi sürdürüyorlar. Ufak bir tepecik üzerinde bir marşandiz trenine atlıyor, Tarragone'ye kadar gidiyoruz. Rüzgarda şarkılar söylüyoruz. Bir tren memuru, bizim trenden inerek raylar boyunca tüydüğümüzü görüyor. Temiz yüreklilikle gülümsüyor. Bir yandan da bizi sokak köpekleri gibi kovuyor. Ertesi gün bir ekspres trene kayıveriyoruz. Yolcular birbiri ardından kompartımanı terkediyorlar. Bunlar çoğunlukla küçük burjuvalar ve zengin köylüler. Bir ara bizden biletlerimizi soran bir kontrol memuru dikiliyor karşımıza. Kendisine bomboş cüzdanlarımızı gösteriyoruz. Bozulmadan, sonraki istasyonda bizi indiriyor. Kendimizi şimdiden bir hücreye kapatılmış gibi görüyoruz, ama kimsenin bize baktığı da yok. Bir «guardiya civil» (sivil muhafız) bizim oradan geçip istasyondan çıkıp gidişimizi uykulu gözlerle seyrediyor. Ekmek ve biraz şarap dileniyoruz. Suyu yeğlerdik doğrusu. Şarap kor gibi içimizi kavuruyorsa da bize yeniden cesaret veriyor. Akşama kadar zeytinlikler içinde bekliyoruz. Sonra yeni bir trene binmeyi ve yolumuza devam etmeyi başarıyoruz. Ertesi sabah kurumuş gri ağaçlı, tozlu bir ovada buluyoruz kendimizi. Kontrol memuru birincisinin yaptığı gibi bizi trenden atıyor. Bir polis pasaportlarımıza baktıktan sonra bizi başından kovuyor.

## Koridordan sessizce kayıp, kendimizi sokağa atıyoruz

Köyün sokağındaki evlerde pencereden eser yokmuş gibi. Bir bodegada (İspanyol hanı) dilencilik yapmayı deniyoruz. Bize ızgarada kızartılmış bir yiyecek veriliyor küçücük çanaklar içinde. Bir bardak da şarap. Ekmek yok. Büyük hasır şapkalı adamlar çevremizi alarak, sanki aydan gelmişiz gibi merak içinde bizi gözlüyorlar. Gözleri sanki birer yakut. Hanın önüne bir eşek bağlanmış. Hayvan anırmaya başlar başlamaz diğerleri ona yanıt veriyor. Köy adeta eşeklerden, perişan ceresiz duvarlardan, daracık ve eğri büğrü sokaklardan ve üç beş adamdan ibaret. Anlayabildiğimiz tek sözcük: **«Alemanes!»**

Bu sözcüğü nereye gitsek işitmekten kurtulamıyoruz! Galiba kaçık anlamında kullanıyorlar! Şarap bacaklarımızı kesip, bizi kötürümleştiriyor. Kendi isteğimizle handan çıkacak durumumuz olmadığından bizi dışarı sürükleyip bir duvarın gölgesine yatırıyorlar. Bir duman sisinin arasından yanımızda sokulup bizi koklayan köpekler görüyorum. Kokumuz pek hoşlarına gitmemiş olacak, çünkü havlayarak ve bir toz bulutu kaldırarak kaçıp gidiyorlar. Akşama kadar uyuyoruz. Uyandığımızda yanı başımızda ekmek ve ufacık bir fıçı şarap buluyoruz. **«O kadar fakirler ki»** diyor Rudi **«Suları bile yok!»**

Dikkati çekmemeye çalışarak geceye doğru köyden çıkıyoruz. Tarlalara doğru vuruyoruz. Bağlarda, koyu kızıl ve son derece tatlı bir kaç üzüm salkımı kalmış. Midemizi patlayana kadar onlarla şişiriyoruz.

Önceki yolculuklarımızdan aldığımız ce saretle yolculuğumuzu yük veya yolcu trenlerinde sürdürdük. Adını ömrümüzde hiç duymadığımız garlar gözlerimizin önünden geçip gidiyordu.

Varmak istediğimiz yerin adını haritadan bulmak olanaksız. Öyle ki, Ceuta'ya geldik diye trenden indiğimiz yer Albacete çıktı. Albacete! Nereden bilirdim günün birinde bu kente yine geleceğimi. İlk kez orada tüfek atacağım ve bir kışla avlusunda talim göreceğim!

Köyden uzaklaştıktan sonra, ağıllarda ya da koni şeklindeki damları toprağın yüzünü delip çıkan kulübelerde yatıp uyuduk. Bizi Madrid'e götürmesi gereken tren sonunda Barselona'ya getirip bıraktı. Biz marşandiz treninin kuyruk vagonuna atlamıştık. Açlıktan bitkin, susuzluktan canımız çıkmış günlerce ve günlerce ülkenin orasından burasına gittik durduk. İnecek dermanımız kalmamıştı artık. Bizi bulup da yiyecek, içecek vermemiş olsalardı anlaşılan tam gidecektik!

Barselona'daki yanlızlık, ovalardan, ıssız tarlalardan ve zeytin ağaçlarının altından daha beterdi.

**(Devamı var)**

# MC Hükümeti döneminde Ankara Bölgesi'ni çiftliğe çevirenler nihayet hesap verecekler

● 19 aydır süren tahkikata karşın soruşturma açılması bir teftiş kurulu üyesince savsaklandı. Ancak müfettiş yardımcılarının baskısı sonucu soruşturma açıldı. Haklarında soruşturma açılan yöneticilerden savunmaları isteniyor

● Haklarında soruşturma açılan Tozkonmaz emekli olurken, Çetin Şahiner Cebeci Stadına, Arda Bengisu ise Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne geçti. Yolsuzluğun en çok malzeme alımlarında yoğunlaştığı öğrenildi

● **Milyonlarca liralık yolsuzluklarla ilgili olarak haklarında soruşturma açılan, Ankara eski Bölge Müdürü Ali Tozkonmaz, yardımcıları Çetin Şahiner, Arda Bengisu ve eski muhasebe şefi, soruşturma sonucu eldeki kanıtlarla birlikte mahkemeye verilecek**

**Ankara, (Politika)** — Yaklaşık 19 ay önce haklarında tahkikat açılan, Ankara Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü'nün MC dönemi yöneticileri hakkında nihayet soruşturma açılmasına karar verildi. MC döneminde **«Ankara Bölge Çiftliği»** adı ile şöhret yapan Bölge Müdürlüğünün eski yöneticileri hakkında özellikle bölgede çalışan memurlarca yolsuzluklarla ilgili bir dosya hazırlanmış ve Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne ulaştırılmıştı.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne bu konuda yapılan çeşitli başvurular da göz önüne alınarak, o zaman Genel Müdür Yardımcısı olan Fikret Ünlü tarafından BTGM Teftiş Kurulu, gerekli soruşturmanın yapılması için görevlendirilmiş ti. 19 ay önce başlatılan soruşturma için Baş Müfettiş Özer Atay başkanlığında bir Teftiş Heyeti bir ay inceleme yapmış ve somut kanıtlar elde etmişti. Ancak haklarında soruşturma açılan bölge yöneticilerinin bir kısmı ile yakın dostluğu bilinen Atay'ın Soruşturma Komisyonu'nda görev alması çeşitli dedikodulara neden olmuş ve soruşturma açılması bugüne kadar savsaklanmıştı. Özellikle malzeme alımlarında yoğunlaşan yolsuzluklarla ilgili olarak bir an önce soruşturmanın açılması için müfettiş yardımcıları tarafından yapılan girişimler sonucu, nihayet soruşturma açılmasına karar verildi. Soruşturmayla ilgili olarak haklarında araştırma ya başlanılan yöneticilerden savunma alınacağı öğrenildi.

**SAVUNMASI İSTENECEK OLAN YÖNETİCİLER ŞUNLAR**

1 — **Ali Tozkonmaz:** Eski Bölge Müdürü. MC düşünce emekli oldu.

2 — **Çetin Şahiner:** Eski müdür yardımcısı. Cebeci Stadına sürüldü.

3 — **Arda Bengisu:** Eski müdür yardımcısı. MC düşünce BAĞ-KUR'a geçti. Bölge muhasebe şefi merkeze memur olarak atandı.

Savunmalar alındıktan sonra bu yöneticiler mahkemeye verilecekler. Verilen bilgiye göre soruşturma açılması halinde sorumluların emekli olmasının önemli olmadığı bildirildi.

«İNSANLARINI KAYBEDECEĞİ HİÇBİR DEĞERİ OLMAYAN BİR ORTAMA SÜRÜKLEMEK VE BU DURUMUN OLUŞTURDUĞU DAVRANIŞLARI CEZALANDIRMAK EĞİTSEL DEĞİL, SADİST BİR UYGULAMADIR. BÖYLE BİR UYGULAMANIN GEÇERLİ OLDUĞU BİR ÖRGÜT DÜNYANIN ÜSTÜ AÇIK EN BÜYÜK TIMARHANESİ OLMAYA ADAYDIR...»

**Bugünkü spor yapısında teknokratların yeri...**

Turgay Renklikurt'la yapılan söyleşi yarın *Politika*'da

## Arka Pencere

Aydın Ozan

### Moda Çay Bahçesinde

(Moda çay bahçesinde oturan ve çağını tartışan genç arkadaşlara saygıyla...)

Yıllar sonra yolunuz tekrar düşerse bir eski mekana, anılarınız (bir katkısı olmasa da bugüne) yinelenir. Hele öğrenciliğinizde, cebinizde para olduğu günler, Moda Çay Bahçesi'ne gelmiş bir cığara tüttürüp, bir çay söylemişseniz... Ve ağaç gövdelerine sevdiğinizin ismini gönül verdiğiniz kulübün adını kazımışsanız...

Önünde oturduğum ağaç aynı ağaç. Ama yıllar önce gövdesine kazılan «Seni seviyorum» ya da «Aslan Fenerbahçe» yazıları yok şimdi. Geçen yıllar, o eski yazıları besleyip büyütmüştür sanıyordum, oysa kabuk olup dökülmüşler. Ve yeni yazılar kazınmış gövdelerine ağaçların, günümüz gençliği tarafından. İşte önünde oturduğum ağacın gövdesinde bir yazı, oyulmuş hiç sinilmeyecekmişcesine: BİR GÜN MUTLAKA..

**BİR GÜN MUTLAKA...**

Günümüz gençliği, özellikle Moda Çay Bahçesi'nde oturan yiğit kız ve erkek kardeşlerimiz, bizim gençliğimizin sakat romantizmi ve çarpık futbol sevdası ile geçirmiyorlar günlerini, orda çay bahçesinde çağın ve ülkenin gerçeklerini tartışıyorlar, «Seni Seviyorum Sevim» ya da «Şampiyon Beşiktaş» yazmıyorlar ağaçlara, «BİR GÜN MUTLAKA» diyorlar... Uyutulmaya, aldatılmaya, her türlü sömürüye karşı, insanca yaşamadan yana bir gençliğin hem özlemini hem savaşımını duyuyorsunuz yüreğinizde, orda onları dinlerken...

**BİR GÜN MUTLAKA...**

Ataol Behramoğlu'nun bir şiirinde vardı ilk: BİR GÜN MUTLAKA...

«Bir gün mutlaka yeneceğiz, Bunu söyleyeceğiz bin defa
Sonra bin defa daha, sonrabin defa daha çoğaltacağız marşlarla
Ben ve sevgilim ve arkadaşlar yürüyeceğiz bulvarda
Yürüyeceğiz yeniden yaratılmanın coşkusuyla
Yürüyeceğiz çoğala çoğala...

Sonra Yılmaz Güney'in bir filmine ad oldu, Bilge Olgaç'ın çektiği, Semra Özdamar'ın oynadığı:

**BİR GÜN MUTLAKA...**

Sonra, Faşist kurşunların canından edemediği, şu an Sovyetler Birliği'nde bir hastahanede yatarken bile faşizme karşı savaşımını sürdüren Server Tanilli'nin bir şiirinde vardı: BİR GÜN MUTLAKA...

«Ve işte şurada
dost ve düşman
herkese ilan ederim ki,
ayaklarımı bir savaşta kaybettim,
yine bir savaşta kazanacağım.
Ve mutlaka, ama mutlaka bir gün,
karanlığın ve zulmün
sığındığı son kaleyi fethe giden
kitlelerin içinde olacağım.»

Moda Çay Bahçesi'nde 1979 yazı bir öğleden sonra, ve benim tanık olmadığım nice yerlerde, başlayan lig maçlarını (Beşiktaş'ın büyük gürültülerden sonra Altay ile berabere kalışını, Fenerbahçe'nin Adanasporu...) değil daha gerekli daha anlamlı şeyleri konuşan tartışan gençlere ayrıldı bugünkü köşemiz, ille de takımların yeni transferlerini ya da şampiyonluk adayları üzerine bir yazı bekleyen dostlar darılmasın...

Daha güzel günler görmekten yana ne umuluyorsa, onlara kavuşmak dileğiyle...

**BİR GÜN MUTLAKA...**

## Juantorena Moskova Olimpiyatları'ndan sonra atletizmi bırakıyor



Küba'nın dünya ve olimpiyat şampiyonu ünlü atleti Alberto Juantorena'nın sağlık sorunları nedeniyle bu yıl yapılacak olan hiçbir yarışmaya katılamayacağı açıklandı. Juantorena'nın bu yılın başından beri sakatlığı vardı ve bu normal çalışmalarını yürütmesini engelledi. Önce sol bacağında eklemde bir sakatlık olduğu ortaya çıktı. Daha sonra da oniki parmak barsağında ülser başlangıcı olduğu teşhis edildi. Sol bacağının çok yıprandığı ve 21 gün dinlenmesi gerektiği doktorlar tarafından açıklandı. Bu da Juantorena'nın çalışmalardan uzak kalmasına ve Dünya Atletizm Şampiyonası'yla Meksika'da düzenlenen Üniversite Oyunları'na katılmasını engelledi. Kübalı atlet bu yılın geri kalan kısmında tedavi olacağını ve Moskova Olimpiyatları'na hazırlanacağını söyledi. Juantorena Moskova Olimpiyatları'ndan sonra da sporu bırakacağını açıkladı.

Son Pan Amerikan Oyunları'nda 400 ve 800 metrelerde ikinci olmasından sonra basında çıkan eleştirileri haksız olarak nitelendirdi ve bunu Batı basınının kendisini ve Küba'yı karalama amacıyla yaptığını vurguladı. Batı basınında çıkan ve Juantorena'nın başını iki tarafa sallamasının rakiplerine olan üstünlüğünü göstermek amacıyla yaptığını savunan görüşleri de eleştiren Juantorena, bunun kendisinin kötü bir alışkanlığı olduğunu söyledi ve kazandığı zamanlarda bu alışkanlığı için hiçbir şey söylemeyenlerin şimdi kendisini karalamak için uğraştıklarını sözlerine ekledi.

Juantorena tüm gücüyle Moskova Olimpiyatları'na hazırlanıyor ve sporu yine çift altın madalya alarak bırakmak istiyor.

## Memecan, "Orduspor UEFA Kupası'ndan çekilecek demedim"

**Ordu A.A.)** — Orduspor Kulübü Basın Sözcüsü Dr. Osman Memecan, bazı gazetelerde yeralan «Banik Ostrova maçı, başka bir sahada oynanırsa UEFA Kupası'ndan çekiliriz» şeklindeki demecini uydurma olarak niteliyerek, «Ben böyle birşey demedim» dedi.

Ordu Şehir Stadı'nın uluslararası maçlara uygun olduğunu ve bazı kesimlerinde çim bulunduğunu belirten Orduspor Kulübü Basın Sözcüsü Dr. Osman Memecan, konuya ilişkin yaptığı açıklamada şunları söyledi:

«Banik Ostrova maçı kendi sahamızda oynanmalıdır. Ordu Şehir Stadı çim değilse suç bizim değildir. Futbol Federasyonu'nca bu karşılaşmanın nerede oynanacağı konusu açıklığa kavuşturulmak üzere 1 Eylül'de bir UEFA temsilcisinin Ordu'ya geleceği açıklandı. Federasyon ve Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü yetkilileri bu konuda gerekli girişimleri yapmalı ve maçın Ordu'da oynanmasını sağlamalıdırlar. UEFA'dan çekilme konusundaki demeç ise benim değildir ya da yanlış anlaşılma olmuştur. Ancak karşılaşma Ordu'da yapılmaz ise yönetim kurulu olarak gerekli tavrımızı ortaya koyacağız.»

## Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili basınla sohbet toplantısı düzenledi

# Ergun Aymergen istifayı düşünmediğini açıkladı

Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili basınla yaptığı sohbet toplantısında istifa etmeyi düşünmediğini, çözüm bekleyen sorunların düzeltilmesi için çalıştığını söyledi.

Toplantıda çeşitli konularda bilgi veren Aymergen, özetle şunları söyledi:

«Dünya Şampiyonası öncesi İstanbul'da yapılan kampta meydana gelen olaylarla ilgili soruşturma tamamlandı. Müfettiş raporlarına göre, 14 Ağustos sabahı 48 güreşçi Genç Ulusal Takımın dünya şampiyonasına katılmamasını, ulusal takım antrenörlerine teknik komitede yer verilmediğini ve ayrıca hazırlıkları süren Amerika'daki dünya şampiyonasına gidilmemesini protesto amacıyla kamptan ayrılmışlardır.

Yapılan soruşturma sonucunda bu iddiaların gerçek olmadığı anlaşıldı. Başbakanlık Dış Seyahatler Komisyonu, güreşçilerin kampı terketmesi olayından sonra dünya şampiyonasına katılmama kararı aldı. Bu nedenle kural ve otorite dinlemedikleri saptanan 36 güreşçi ile 13 Ağustos gecesi yöneticilere haber vermeden kampı terkeden Mehmet Güçlü, ceza kuruluna verildiler. Bu arada Erol Mutlu ve Nurettin Kurt geri döndüklerinden diğerleri de kampı terketmediklerinden haklarında işlem yapılmasına lüzum görülmedi.»

Tedbirli olarak ceza kuruluna verilen güreşçiler şunlardır:

«Mehmet Güçlü, Selman Kaygusuz, Aslan Seyhanlı, Mehmet Özsoy, Erol Kemah, Yılmaz Aslan, İbrahim Akgün, Fevzi Gökdoğan, Nevzat Koz, Yusuf Sarı, Mehmet Uysal, İbrahim Yıldırım, Halit Akgün, Necmettin Kırıcı, Mehmet Sarı, İsmail Koşukoğlu, Oktay Aktaş, Fevzi Şeker, Ekrem Kör, Ercan Cengiz, Doğan Şahin, Celal Taşkıran, Aydın Metiner, Mehmet Uzun, Kemalettin Gül, Mehmet Öztürk, Reşit Karabacak, Ömer Suzan, Mustafa Suzan, İsmail Temiz, Aslan Aslan, Hayri Sezgin, Recep Kılıç, Ayhan Taşkın, Kâmil Öztürk, Arif Çetin, Mustafa Sezer.»

Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen, ayrıca boksörlerin kamp yaptığı Kayseri Talas Eğitim Merkezi'nde meydana gelen olaydan sonra sporcularla görüştüğünü belirtti ve şunları söyledi:

«Bazı spor branşlarında bir ayaklanma olayı var, bunu sporcuların kendi aralarında çözümlemeleri veya bize iletmeleri gerekir. Ortada bir haksızlık varsa bunu düzeltmek görevimizdir. Sporcuların haklı olduğu yönlerinin de bulunduğuna inanıyorum. Örneğin bugüne değin çözümlenemeyen bir ekonomik sorun var, ancak, herhangi bir isteğin yerine gelmesi için kazan kaldırmaya gerek yoktur.

Kayseri'deki kampta bulunan boksörleri dinledim. Salı günü yerinde inceleme yapmak üzere kampa gideceğim. Boksörler antrenörlerin kayırma yaptığını ve baskı altında namaz kılmaya zorlandıklarını söylüyorlar. Bunları en kısa zamanda açığa çıkaracağım.»

## Özay, "Saba'nın genel kaptanlığı Beşiktaş'taki beraberliği güçlendirecek"

**İstanbul (THA)** — Beşiktaş yöneticisi Hüseyin Özay «Beşiktaş en kötü futbolunu Altay maçında oynadı. Bundan sonra şampiyonluk için oynayacaktır» dedi.

Pazar günü Rizespor ile zorlu bir maç yapacaklarını belirten Özay, sözlerini şöyle sürdürdü:

«Biz en kötü oynadığımız maçta berabere kaldık, demek ki Beşiktaş ligin en güçlü ekiplerinden biridir. Altay gibi bir takım önünde alınan tek puanı küçümsememek lazım. Şimdi genel kaptanlığa Süleyman Saba geldi bu durum futbolcular üzerinde psikolojik etki yapacak ve Beşiktaş'ı başarıya götürecektir. Zaten biz de yöneticiler olarak şampiyonluk yolunda maddi manevi hiçbir fedakârlıktan kaçınma yacağız. Takımda birlik ve beraberlik havası iyice yerleşti. Bizi sevindiren ve umutlandıran durum da bu. Futbolcuların inançları ve çalışma azimleri iyi. Samet'in sakatlığı geçti. Günden güne düzelerek ideal onbirimizi sahaya süreceğiz.»

**BEŞİKTAŞ BUGÜN RİZE'YE GİDİYOR**

Beşiktaş futbol takımı, ligin ikinci maçı için bugün Rize'ye gidecek.

Siyah - Beyazlı kafilede Süleyman Saba, Metin Keçeli, Teknik Direktör Hamdi Serpil Tüzün, antrenör Erkan Yanardağ ve 20 futbolcu bulunacak.

## Hentbolda Wurttemberg Beşiktaş'ı yendi, İTÜ'ye yenildi

**SAVAŞ GÖKBAYRAK**

Dün akşam yapılan karşılaşmalarda önce İTÜ maçı oynandı. Maçın ilk yarısı 11-11 berabere bitti. 2. Yarıda İTÜ'nü ulusal takım oyuncularından Kayhan, Kadir ve Oran'ın güzel oyunları ile İTÜ maçı 24-23 kazandı.

Gecenin 2. maçında da Beşiktaş ile karşılaşan Wurttemberg, ilk yarıyı 14-4 önde bitirdi. 2. Yarıda da üstünlüğünü sürdüren Federal Alman takımı maçı 32-15 kazandı. Konuk takım bu gün ülkesine dönecek.

## Dünya Yüzme Kupası yarın başlıyor

**Tokyo (AA)** — Sekiz takımın katıldığı Dünya Yüzme Kupası Cumartesi günü Tokyo'da başlayacak ve üç gün sürecek. Kupaya Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya - Yeni Zelanda karması, Japonya, Sovyetler Birliği, Kanada, Avrupa karması ve Amerika karması katılıyor.

Avustralya - Yeni Zelanda karmasında yer alan Tracey Wickam ile eskiden kendisine ait olan dünya rekorlarını paramparça eden Amerikalı 16 yaşındaki su perisi Kim Lineman arasında 800 ve 1500 metrelerdeki çekişme heyecanla bekleniyor.

Dünya Yüzme Kupası senkronize yüzme şampiyonası ile başlayacak.

## Şükrü Ersoy, "Diyarbakır'dan puanla dönmek amacındayız"

**İstanbul, (THA)** — Fenerbahçe Teknik Direktörü Şükrü Ersoy «Diyarbakır'dan en az zararla dönmek amacındayız» dedi.

Çok zorlu bir lig mücadelesi yapacaklarını belirten Ersoy daha sonra şöyle konuştu:

«Diyarbakırspor kendi sahasında çok başarılı olan bir ekip onun için yapacağımız maç çok çetin geçecek. Futbolcularımın form durumları gayet iyi Diyarbakır deplasmanını en az zararla kapatıp, İstanbul'a dönmek amacındayız Fenerbahçe Diyarbakırdan puan alacak güçtedir. Bunu da gerçekleştirecektir» dedi.

Öte yandan, Fenerbahçe Kaptanı Cemil'in sakatlığının önemsiz olduğunu belirten Teknik Direktör Şükrü Ersoy bu oyuncunun durumunun bugün kesinlik kazanacağını belirterek gerekirse Cemil'i bu hafta oynatmayacağını açıkladı. Fenerbahçede Cemil'in yanı sıra Onur'un sakatlığıda devam etmektedir.

## Avrupa Uluslar Kupası'nda, Norveç Avusturya'ya 4-0 yenildi

**Viyana** — Avrupa Uluslar Kupası'nın ikinci grubunda Avusturya Norveç'i 4-0 yenerek grup liderliğini eline geçirdi.

Sahaya skat bulunan as oyuncularından mahrum olarak çıkan Norveç, Avusturya karşısında mahkum bir oyun çıkarttı. Avusturya'nın golerini ilk yarıda Jara, ikinci yarıda da Herbert Prohaska (penaltıdan), Willy Kreuz ve Hans Krankl attılar.

Bu maçtan sonra ikinci grupta Avusturya 6 maçta 8 puanla başa geçti. Kendisini 4 maçta 7 puanla Portekiz, 4 maçta 4 puanla İskoçya, 4 maçta 4 puanla Belçika ve 6 maçta 1 puanla da Norveç izliyor.

**ÖZEL MAÇTA POLONYA ROMANYA'YI 3-0 YENDİ**

**Varşova** — Özel maçta Polonya Romanya.yı 3-0 yendi. Polonya'nın gollerini Lato, Terlecki ve Boniek kaydetmişlerdir.

**KULÜPLER KUPASINDA AVRUPA ŞAMPİYON**

İrlanda Şampiyonu Dundalk ile Kuzey İrlanda şampiyonu Linfield, Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası birinci tur «ön» maçında 1-1 berabere kaldı.

## Kulüplerarası Yaş Grupları Yüzme Türkiye Şampiyonası bugün başlıyor

**Balıkesir** — Kulüplerarası yaş grupları yüzme Türkiye Şampiyonası bugün Balıkesir yüzme havuzunda başlayacak.

Yarışmalara Ankara'dan Hacettepe, Mülkiye, Ring Kulübü, İzmir'den Göztepe, Manisa Tenis, Dağcılık ve Jimnastik Kulübü, Balıkesir Amatör Sporlar Kulübü ve Balıkesir Karesi Spor Kulübü katılacaktır.

Ayrıca Adana'dan Adanaspor ve Adana Tenis Dağcılık Kulübü ile Trabzon'dan Doğanspor Kulübünün yarışmalara katılması beklenmektedir.

Üç gün sürecek olan yarışmalar 2 Eylül günü sona erecektir.

## Kadri Aytaç: "G. Saray yengisinin verdiği güçle Adana'ya puan almaya gidiyoruz"

**İzmir, (THA)** — Galatasaray galibiyeti ile lige iyi bir başlangıç yapan Göztepe'nin Adanaspor deplasmanında da puan amaçladığı bildirildi.

Göztepe Teknik Direktörü Kadri Aytaç, Adanaspor kar şılaşmasının itirazları üstüne gündüze alındığını, bununda Göztepe açısından se vindirici olduğunu söyledi.

Galatasaray galibiyeti ile bir anda sarı-kırmızılı cami anın sevgilisi haline gelen Aytaç sarı-kırmızılı futbolcu ların çalışmalarından memnun olduğunu belirterek şun ları söyledi:

«Bizim için her maçın öne mi aynıdır. Rakip ayırımı yapmıyoruz. Galatasaray ma çındaki başarımıza gölge dü şürmemek için Adana'dan mutlak puan çıkaracağız. Maçın gündüze alınması bizim için avantajdır.»

## Akdeniz Oyunları fikstür çekimi yapıldı

**SPLİT (THA)** — Yugoslavya'nın Split kentinde yapılacak Akdeniz Oyunları fikstür çekimi yapıldı. Basket, 24 Eylül'de ulusal takımımız grubunda ilk maçını 23 Eylül'de Fas'la, ikinci karşılaşmasını ise Mısır ile oynayacak. Basketbol ulusal takımımız grubundaki son maçını 25 Eylül'de Yunanistan ile yapacak.

Yarı final maçları 27 Eylül final grubu maçları ise 28 Eylül tarihinde yapılacak.

Akdeniz Oyunları'na katılacak sutopu takımımız ise ilk maçını 24 Eylül'de A grubunda İspanya ile 25 Eylül'de Mısır, 26 Eylül'de İtalya ile oynayacak. Bu dalda final karşılaşmaları 27 Eylül'de başlayacak.

Futbolda Amatör Ulusal Takımımız C grubunda ilk maçı 23 Eylül'de Tunus ile oynadıktan sonra ikinci karşılaşmasını 25 Eylül'de Fransa ile oynayacak.

Yarı final karşılaşmaları 27 Eylül'de, final karşılaşmaları ise 28 Eylül'de yapılacak.

Hentbolde ulusal takımımız ilk maçını grubunda 20 Eylül'de Mısır ile oynayacak. Takımımız 21 Eylül'de Yugoslavya, 23 Eylül'de İtalya ile karşılaşacak. Bu dalda yarı final maçları 25 Eylül'de, final maçları ise 27 Eylül'de oynanacak. Voleybolda erkek ulusal takımımız ilk karşılaşmasını grubunda 18 Eylül'de İtalya ile oynayacak, 18 Eylül'de Fas, 20 Eylül'de Mısır ile karşılaşacak.

Voleybol bayanlarda B grubunda ulusal takımımız ilk maçı 17 Eylül'de Fransa ile, 19 Eylül'de İspanya ile oynayacak.

Öte yandan Akdeniz Oyunları'nın tüm hazırlıkları tamamlandı. Misafirler için gezi turları özel gazinolar, kumarhaneler yapıldı. Telekomünikasyon bağlantıları sağlandı. Bu arada 1984 yılında Sarajevo'da yapılacak Kış Oyunları'nın hazırlık maketi de sergilenecek.

# İşçi, bunalımın yükünü sırtlanmak

(Baştarafı 1. sayfada)

temiyle direnişe geçmişlerdi. Bunun üzerine işveren de işyerini kapatarak lokavt ilan etmiş ve işçilerin işine son verdiğini açıklamıştı.

Öteyandan Mehmet Mıhlacı Gıda İşverenleri Sendikası Başkanının işyerlerinin kapatılmasının yasalara uygun olduğu yolundaki açıklamasını eleştirerek, üretimi ellerinde bulunduran patronların işçilerin ve tüketicilerin kaderiyle oynamaya hakkı olmadığını belirtti. Mıhlacı gıda maddeleri stokçuluğu yapan yağ tekelleri, un fabrikalarının bu keyfi uygulamalarının fabrikaların özel mülkiyet elinden alınmasıyla kökünden çözümleneceğini açıkladı.

**TÖBANK'TA ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN**

Kısa adı TÖBANK olan Türkiye Öğretmenler Bankasında örgütlenme çalışmalarını yürüten BANK-SEN'e üye olan 120 banka emekçisinin işine son verilmesi üzerine iş yavaşlatma eylemi başladı. BANK-SEN Sendikası ise TÖBANK işverenini protesto amacıyla yarın bir miting düzenledi. TÖBANK'ta sendikal örgütlenme özgürlüğüne karşı işverenin başlattığı saldırı BANK-SEN ve TÖBANK emekçilerinin yanısıra ilerici, demokrat kesimlerden de büyük destek gördü. Binlerce kişi, TÖBANK şubelerine başvurup 10'ar liralık hesap açtırmaya ve kısa süre sonra da bu hesabını kapatmaya başlayınca TÖBANK'taki tüm banka işlemleri felce uğradı. Diğer bankalarda çalışan emekçiler de kendi bankaları ile TÖBANK arasındaki yazışma ve ilişkileri iş yavaşlatarak felce uğrattılar.

Öte yandan BANK-SEN, TÖBANK işverenini protesto etmek için yarın İzmir'de miting düzenledi. Mitinge birçok demokratik örgüt ve BANK-SEN üyeleriyle TÖBANK emekçileri katılacak. İzmir'de birçok demokratik örgüt TÖBANK emekçileriyle dayanışma içinde olduklarını açıkladı. Bu örgütler şunlar:

Lastik-İş, Maden-İş, Yeni Haber-İş, Aster-İş, Tükma-İş, Dev Toprak-İş, Dev Maden-Sen, Petkim-İş, Petrol-İş, Tüm Has-İş, Genel Der, Gıb-Der, Ege Köy-Der, Makina Mühendisleri Odası, YÜMAS, İKD, İGD, YÖB-DER, Enerji-Der, İLD'nin İzmir şube ve temsilcilikleri... nin yanısıra daha birçok örgüt düzenlenen mitinge katılacaklarını açıkladılar.

BANK-SEN Genel Sekreteri Yücel Çubukçu Türkiye Öğretmenler Bankası (TÖBANK) işyerlerinde çalışan 120 işçinin TÖBANK-SEN'e den istifa edip BANK-SEN'e üye olmaları nedeniyle işten çıkarıldıklarını belirterek «BANK-SEN, TÖBANK'ın tüm emekçilerine yıllarca ücret ödeyebilecek güçtedir» dedi.

Yücel Çubukçu, BANK-SEN üye sayısının 30 bin dolayında bulunduğunu böylesine güçlü bir sendikanın TÖBANK'ın tüm çalışanlarını yıllarca destekleyecek güçte olduğunu kaydetti.

**YOL - İŞ ÜYELERİ YOL - İŞ FEDERASYONUNU KINADILAR**

Yol - İş Federasyonu'na bağlı İstanbul Karayolları 17. Bölge işyeri baştemsilcileri, Maden - İş üyelerinin çalıştığı MAYSAN Fabrikasında patron durumunda olan Yol - İş Federasyonu'nun lokavt uygulamasını kınadılar. Aynı şekilde Yol - İş 1. Bölge işyerlerinde de Yol - İş'in işçilere karşı lokavt uygulaması tepkiyle karşılandı ve işçiler üyesi oldukları Federasyonu kınadılar.

Bilindiği gibi Bursa'da kurulu MAYSAN Amortisör Fabrikası'nda Yol - İş Federasyonu en büyük hisseye sahip olarak patron durumunda bulunuyor. Bu işyerinde Maden - İş Sendikası yetkili. 1979 başında yeni toplusözleşme dönemine girilecek olan bu işyerinde, işveren Maden - İş üyelerini işyerinden tasfiye girişimlerinde bulunmaya başladı. 13 Ağustos'da 60 işçinin işine son verdi. İşçilerin direnişe geçmesinden sonra 15 işçinin daha işten çıkarıldığı açıklandı. Ancak tüm işçilerin kararlı direnişi sonucunda fabrikada üretim durunca işveren lokavt ilan etti.

Bir işçi sendikasının patron olduğu MAYSAN işyerinde sendikaya karşı düşmanca tutum takınması tepkiyle karşılandı. Özellikle Yol - İş Federasyonu'na üye işçiler, üyesi oldukları sendikanın sınıf kardeşlerine karşı takındığı bu tutumu kınadılar. Çeşitli işyerlerinden Yol-İş Federasyonu'na kınama telgrafları çekildi. Aynı şekilde işçiler Maden - İş Sendikası'na da telgraflar çekerek Yol - İş'in bu tutumunu kınadıklarını bildirdiler.

Karayolları 17. Bölge İşyeri baştemsilcilerinin Maden - İş Sendikası'na gönderdikleri telgraf şöyle:

**«MAYSAN'da çalışan sınıf kardeşlerimize uygulanan lokavt kararını kınar, haklı ve sınıfsal mücadelenizi sonuna kadar destekler, başarılar dileriz.»**

**GÖZALTINA ALINAN COCA COLA İŞÇİLERİ BIRAKILDI**

Gıda-İş üyesi işçilerin Coca Cola Fabrikasında başlattığı direniş sonucunda gözaltına alınan işçiler önceki akşam salıverildiler. Gıda-İş Sendikası yetkilileri bu işyerinde toplu sözleşme görüşmelerinin devam ettiğini direnişe çıkan işçilerin geçici kadroda olduklarını, bu işçilerin sorunlarının sözleşme görüşmelerinde görüşüleceğini ve bir çözüme ulaşılacağını belirtti. Coca Cola işçileri ise, işverenin «geçici işçi» statüsünü öncü işçileri tasfiye etmek için bir salık olarak da kullandığını belirtiyor ve sendikalar ile işveren arasındaki görüşmeler sonunda bu konunun da işçilerin istekleri yönünde sonuçlanmaması halinde grevin kaçınılmaz olduğunu vurguluyorlar.

**ÜNİTE KABLO'DA SÖZLEŞME İMZALANDI**

Lastik-İş Sendikasının yetkili olduğu Ünite Kablo'da 22 Mayıs'dan beri süren grev imzalanan sözleşme ile sona erdi. İmzalanan sözleşme ile Lastik-İş üyesi işçilerin gündeliklerine birinci ve ikinci yıl 150'şer lira zam alındı. İkramiyeler ise birinci yıl 4, ikinci yıl 5 maaş tutarında olmak üzere bağıtlandı.

**KERAMİK-İŞ HÜKÜMETİ SUÇLADI**

Keramik-İş Sendikası Genel Başkanı ve DİSK Yürütme Kurulu üyesi Mustafa Aktulgalı, KİT kuruluşu olan 14 çimento fabrikasında, Çimse-İş Sendikasına yetki verilmesini kınadı ve bu uygulama nedeniyle hükümeti suçladı. Aktulgalı, işyerlerinde kendi sendikalarının çoğunlukta olduğunu ve «Bu tür uygulamalar MC dönemlerinde bile görülmedi» dedi.

**YERALTI MADEN-İŞ'İN AÇIKLAMASI**

Yeraltı Maden-İş Sendikasından yapılan açıklamada ise Çayırhan, Nallıhan ve Beypazarı'nda faşistlerin maden işçilerine karşı saldırıya geçtikleri bildirildi. Sendika Başkanı Çetin Uygur, faşistlerin Orta Anadolu Linyitleri İşletmesini üs haline getirdiklerini, bu amaçla Ankara'dan getirdikleri 200 silahlı ile ocakları işgal ettirdiklerini söyledi.

# Ayakkabıcılar ve eczacılardan

(Baştarafı 1. sayfada)

cisi Ahmet Çamuşçu şunları belirtti:

«Mobilya, döşeme, polyesterci küçük sanatkârlar, üretimde kullandıkları ham madde ve ara maddelere, denetimsiz, kontrolsüz gelen seri zamlarla ham madde gereksinmelerini karşılayamaz duruma gelmişlerdir.

Üç-beş tekelci firmanın insafına terkedilmiş durumda bulunan mobilya üreticisi sanatkârlarını korumak, devletin ve hükümetin başta gelen görevlerinden biridir. Gün geçirmeksizin bu konuyu ele almaları, mobilya üreten küçük sanatkârların ve işletmecilerin yaşamlarını sürdürmeleri açısından zorunludur. Hayat şartlarının emekleriyle geçinenlerden yana gün be gün ağırlaştığı, zorlaştığı ülkemizde son dört ayda yüzde 30-40 oranındaki devalüasyonun kullandığımız malzemelere yüzde 140 ile yüzde 200 oranında yansımasını hayret ve şaşkınlıkla karşıladık. Bu yüzden küçük sanatkârlar, giderek iş yapamaz duruma düşmekte ve dükkanlarını kapatmaya zorlanmaktadır.

Ham madde ve ara maddelerin üretimi, dağıtımı, fiyatlarının belirlenmesi üzerinde devletin sıkı bir denetime gitmesi, bir ölçüde biz küçük sanatkârların soluk almasını sağlıyabilir.»

Bu konuda hükümetten bazı ivedi istemlerinin de olduğunu sözlerine ekleyen Ahmet Camuşçu, bu ivedi istemleri konusunda da şu bilgileri verdi:

«1 — Mobilya sanatkârlarının kullandığı yonga levha (sunta), vernik, polyester, boya, sünger, döşemelik kumaş üreten tekellerin üzerinde devlet etkinliğinin yoğunlaştırılması.

2 — Adaletli bir fiyat tesbit mekanizmasının kurulması.

3 — Tekellerin sürekli mal stoku yaparak faturasız mal satımının engellenmesi, piyasada mal darlığı ve fiyat artışları yaratılmasının önlenmesi, stoklara el konulması, bu tür denetimlerde süreklilik sağlanması.

4 — Devletçe üretilen malzemelerde öncelikle kooperatiflere daha ucuz ve düzenli mal tahsis edilmesi, devletin kooperatiflere her alanda destek olması.»

**AYAKKABICI DİRENİŞİ SÜRÜYOR**

Ayakkabı üretiminde kullanılan ana ve yardımcı madde fiyatlarının devlet eliyle saptanması ve tekelci firmaların ellerindeki stoklara el konulması istemleriyle başlatılan direniş sürerken, Politika'ya açıklama yapan İstanbul Umum Ayakkabıcı Esnafı Sanatkârları ve Kolları Derneği İkinci Başkanı Yılmaz Katran, Ayakkabı Satıcıları Derneği'ni «Muhbir vatandaşlık» yapmakla suçladı Yılmaz Katran, eylemlerinin halkın daha ucuza ayakkabı giymesini amaçladığını belirtti, bunu kırmak için çeşitli oyunlara başvuran Ayakkabı Satıcıları Derneği yöneticileri hakkında şöyle konuştu: «Satıcılar Derneği Abdülhamit döneminin muhbir vatandaşı rolünü oynamaktadır. Ancak içinde bulunduğumuz dönem, Abdülhamit dönemi değildir. Eylemimizi halkın büyük çoğunluğunun desteklediğine inanıyoruz. Tekellere karşı yok olmama savaşı verirken, ayakkabı fiyatlarındaki aşırı yükselişleri de önlemek istiyoruz. Halkın büyük çoğunluğunun bizi desteklediğine inanıyoruz. Eylemimiz başarıyla sürüyor. Ayakkabı satıcılarının bizimle hiç bir ilişkisi yoktur.»

# CHP-AP işbirliği güncelleştiriliyor

(Baştarafı 1. Sayfada)

leneksel mesajında ise Hürriyet Gazetesi'nde yer alan «asgari müşterekler»le ilginç bir uyum gösteren değerlendirmeler kullanıldı.

Hürriyet Gazetesi yayınında «iktidar ve ana muhalefet partilerini üzerinde birleşmeye çağırdığı ana kurallar» arasında «anti komünizm»i bir asgari müşterek olarak sunarken, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk de mesajında «dil, ırk, mezhep ve sınıf ayrımına dayandırılmak istenen faaliyetlere yer yoktur» dedi ve «iç ve dış düşmanlar»dan söz ederek «bunun için belki bazılarının başı ezilecektir» şeklinde konuştu.

**HÜRRİYET'İN YAYINI**

Hürriyet Gazetesi'nin 29 Ağustos günü yayınlanan çağrısında «Birliğe Çağrı» başlığı kullanıldı ve bir yandan gazetenin Genel Müdürü Nezih Demirkent imzası ile bu çağrının gerekçesi anlatılırken bir yandan da sadece CHP ve AP liderlerine yöneltilen, MSP'yi hatta üstü örtük bir anlatımla MHP'yi dışarıda bırakan bir «asgari müşterekler» yayınlandı. Sekiz maddeden oluşan asgari müşterekler Anayasa'nın bazı temel ilkelerinden esinlenmiş «koşullar» sayıldı. Bu arada düşünce özgürlüğü üstüne konan kısıtlamaların kaldırılması da öngörüldü. Ancak yedinci koşulda şöyle dendi:

«İktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmeye çalışmak, komünizm yada faşizmi veya demokrasiyle ve demokratik hak ve hürriyetlerle bağdaşmayan veya laikliğe aykırı olarak devleti din kurallarına dayandırmayı öngören rejimleri getirmek isteyenlere karşı Anayasa, demokrasi ve demokratik hukuk devleti kuralları içinde mücadele etmek.»

**İKİNCİ GÜN**

Hürriyet'in 30 Ağustos günü yayınlanan sayısında ise başlıkta «iki lider asgari müşterekte buluştu» deyimi kullanıldı ve birinde CHP Genel Başkanı'nın ötekinde ise Süleyman Demirel'in imzaları yeralan iki yanıt yayınlandı.

Ecevit yanıtında, yayınlanan asgari müşterekleri «inançla benimsediği»ni belirtirken, Demirel de «virgülünün dahi tartışılmasına gerek olmadığı kanısındayım» diyerek imza koydu.

Hürriyet'in «ünlü» Ankara muhabiri Cüneyt Arcayürek her iki lider arasında sözkonusu asgari müşterekler de birleşilmesi için yaptığı çalışmaları uzun uzun anlattı. Arcayürek bu haber-yazısında her iki parti başkanının çağrıya imza koymalarını «tarihsel birleşme» olarak değerlendirdi.

**KORUTÜRK'ÜN BAYRAM MESAJI**

Öteyandan Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk de 30 Ağustos Zafer Bayramı dolayısıyla yayınladığı geleneksel mesajında, Hürriyet Gazetesi'nde yeralan «asgari müşterekler»le ilginç bir uyum gösteren deyimler kullandı.

Cumhurbaşkanı mesajında iç ve dış düşmanlardan söz ettikten sonra, özellikle «iç düşmanlar»ın kim olduğuna ilişkin herhangi bir açıklama getirmeden, «devletimiz bu düşmanların musallat ettiği hastalıkları yenecektir» şeklinde konuştu.

Ancak Korutürk'ün «başı ezilecekler» konusunda da mesajında somutlamalar yapmaktan özenle kaçındığı dikkati çekti.

**ERTAN'IN ÇAĞRISI**

Ege Sanayi Odası Başkanı Sinasi Ertan ise geçtiğimiz günlerde bir demeç verdi ve CHP - AP koalisyonunun zorunluk olduğunu savundu. Bu arada Ekim ayı içersinde toplanacak olan Hür Teşebbüs Konseyi'nde de TÜSİAD kanadının CHP - AP koalisyonu temasını işleyecekleri ve seçimlerin sonucu ne olursa olsun yeni yasa döneminde «geniş tabanlı ve istikrarlı bir hükümet» isteminde tekelci sermayenin ısrarlı olacağı bildiriliyor. Bu konuda TÜSİAD kaynakları bilgi vermeye yanaşmıyor ancak, İstanbul Sanayi Odası'ndan bir yetkili «yeni yasama dönemi bu işbirliği için bizce son fırsattır. Biz sorumluluklarını müdrik özel teşebbüs temsilcileri olarak bu koalisyonun gerçekleşmesi için tüm olanaklarımızı kullanmaya kararlıyız» dedi.

**GELİŞMELERİN ANLAMI NE?**

Tekelci sermayenin iki büyük partide yeralan siyasi kadrolarını «birleştirme»yi öngören eğilimin yeni ve özgün bir güncellik kazanmasında yaklaşan büyük toplu sözleşmelerin belli başlı etken olduğu, bunun yanısıra tekellere karşı esnaf, zanaatkâr, köylü, işçi gibi tüm emekçi kesimlerde somut eylemlere dönüşmeye başlayan «hoşnutsuzluk»un da dizginlenebilmesi için parlamentoda sayısal gücü tartışılmaz bir Hükümet oluşturulmasına çalışıldığı belirtiliyor.

## Baysen

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Daysal ile üyeliklere Nasi Tolunay, Mustafa Kahraman Nuri Aygün ve Alişan Tunç seçildiler. Genel kurulda divana Daysal başkanlığında önerilen adaylardan sonra genel kurul salonunda bulunmayan ve geçtiğimiz aylarda kendi sendikasının genel başkanlığından düşürülen DİSK yürütme kurulu üyelerinden Tuncer Kocamanoğlu başkanlığında DİSK Bölge Temsilcisi Ali Kaya ile Naci Başsövgün, Ergün Onat, Masum Güler'den oluşan ikinci bir liste önerildi.

Önergeleri alan BAYSEN Genel Başkanı, ikinci önergedeki isimlerin genel kurul salonunda bulunmadıklarını, ancak yine de oylanacağını belirtti. Yapılan oylama sonunda 40'a karşı 58 oy alan Daysal başkanlığındaki adaylar divana geldiler. Araların da maocuların da bulunduğu, Tuncer Kocamanoğlu ile ekibini öneren grup divan seçimlerinin «anti-demokratik» olduğunu öne sürerek salonu terketti. Ancak bir süre sonra tekrar geri geldi.

Divan Başkanı Kemal Daysal daha sonra yaptığı konuşmada BAYSEN genel kurulunun anti emperyalist, anti tekel, anti faşist bir forum dönüştürüleceğini belirterek bu forumun engellenmesine izin verilmeyeceğini söyledi.

**ÖZHAZIRCI'NIN KONUŞMASI**

BAYSEN Genel Başkanı Cevat Özhazırcı genel kurulu açarken yaptığı konuşma da işçi sınıfı ve emekçi halkın mücadelesinin yükseldiğini, ulusal kurtuluş hareketlerinin diktatörlüklere son verdiğini hatırlattı. İran'da geniş halk yığınlarının aktif savaşımı sonucu kanlı Şah diktatörlüğünün yıkıldığını, ancak iktidarda bulunanların gerçek demokrasi yoluna değil, yeniden emperyalizmin pençesine takıldıklarını, kürt halkına girişilen haksız ve kanlı saldırıların bunun somut bir göstergesi olduğunu söyledi.

**TÜRKLER'İN KONUŞMASI**

Genel Kurul'da daha sonra konukların konuşmalarına yer verildi. İlk konuşan Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler ülkenin giderek daha derin bunalımlar içine sürüklendiğini belirterek, bunalımın faturasının işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtına yüklenmesine izin verilmeyeceğini söyledi Saldırıların, katliamların baş sorumlusu MHP ve ÜGD hakkında hiç bir işlem yapılmaz ken İKD ve Tüs-Der'in kapatıldığını hatırlatan Türkler «tekellere karşı savaşımı yükseltmenin yığınları bu savaşımda seferber etmenin geniş olanakları önümüzdedir» dedi.

Türkler özetle şunları söyledi:

«Tekellere karşı savaşımı yükseltmenin, yığınları bu savaşımda seferber etmenin geniş olanakları önümüzdedir. Özellikle girdiğimiz dönemde 500 bin işçinin toplu sözleşme döneminde, bunalımın yükünü taşımamak, kazanılmış haklarımıza uzanan elleri kırmak, pahalılık karşısında korunabilmek, iş güvenliğini sağlamak için geniş işçi kitlelerinin savaşım birliğini sağlamak olanaklıdır.

## Bakırköy'de

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

olan Hürriyet Er kaldırıldığı SSK Samatya Hastanesi'nde kurtarılamayarak öldü. Bu arada arkadaşları hastaneye götüren ve olayın görgü tanıkları durumunda olan iki gencin de ifadeleri alınacağı gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alındığı bildirildi.

**İGD'NİN AÇIKLAMASI**

İGD üyesi Hürriyet Er'in kurşunlanarak öldürülmesi üzerine bir açıklama yapan İGD İstanbul Bölge Sekreteri Fuat Vardal, üyelerinin Halkın Kurtuluşu adlı gruba mensup kişiler tarafından öldürüldüğünü bildirdi. Vardal açıklamasında İGD ve onun üyelerine karşı silahlı saldırıların son günlerde önemli bir artış kaydettiğini belirterek MHP ve ÜGD'li komandoların yapmadıklarını Halkın Kurtuluşu ve benzeri sol yaftası kullanan grupların yerine getirdiklerini bildirdi.

# Hekimler eylem kararı aldı

(Baştarafı 1. Sayfada)

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan, Sosyal Güvenlik Bakanı Salih Yıldız, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu ve Milli Savunma Bakanı Neşet Akmandor tarafından ele alındığı ve ilke olarak benimsenerek teknik konuların halledilmesi için bakanlık müsteşarlarına havale edildiği öğrenildi. Ancak ilgili bakanlıkların müsteşarlarının ortak toplantısında Maliye Bakanlığı Müsteşarının yönetmelik değişikliği taslağına, mali yükünü karşılayamayacakları gerekçesiyle karşı çıktığı ve yönetmelik değişikliğinin gerçekleştirilmesini engellediği bildirildi.

**EYLEM KARARI**

Yönetmelik değişiklik taslağının engellenmesi üzerine Türk Tabipler Birliği Temsilciler Meclisi Ankara'da toplanarak değişikliğin gerçekleştirilmesi için eyleme geçme kararı aldı. Temsilciler Meclisi önümüzdeki günlerde eylem biçimlerini saptayacak.

**TASLAKTA ÖNGÖRÜLEN DEĞİŞİKLİKLER**

Maliye Bakanlığı tarafından engellenen taslakta hekim tazminatlarının hesaplanmasında en yüksek devlet memuru aylığının 1200 artı 600 gösterge olarak kabul edilmesi öngörülüyor. Mevcut uygulamada göstergeler 1200 artı 200 idi. Yönetmelik değişiklik taslağında 16 olan mahrumiyet bölgesi sayısının 12'ye düşürülmesi, hekimler için mahrumiyet göstergesinin 225'den 450'ye eczacılar için 110'dan 146'ya, yüksek okul mezunu psikolog, sosyal hizmet uzmanı biolog vs için 90'dan 120'ye, lise dengi okul mezunu ebe, hemşire vb. için 75'den 100'e ortaokul mezunu yardımcı hemşireler ve ebeler için 59'dan 78'e, ilkokul mezunları için 44'den 58'e yükseltilmesi de öngörülüyor.

Taslakta öngörülen değişiklikler özetle şöyle:

— «Geçici görevle başka bir bölgeye gönderilen personelinin geçici görev yaptığı bölgenin mahrumiyet tazminatını alması.

— Uzman tabiblerin hizmet niteliği tazminatlarının 200 göstergeden göstergeye yükseltilmesi,

— Hekimlerin nöbet tazminatlarının 35 göstergeden 50 göstergeye çıkartılması,

— Nöbet tutan personelin ertesi günü izinli sayılarak nöbet ücretlerinin ödenmesi, zorunlu nedenlerle izin yapılamaması halinde 9 saatlik mesainin nöbet gibi sayılması ve ödeme yapılması,

— Hekimlerin hastaların evinde yapacakları bakım ve tedavi için hastalardan makbuzla ücret almaları,

— Tamgün Yasasına göre verilen bütün tazminatların aylıklardan ve birbirinden ayrı olarak vergilendirilmesi,

— Değişikliklerin Temmuz 1979'dan itibaren geçerli olması.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının Tamgün tazminatlarının finansmanı için genel sağlık sigortasının getirilmesini ve hastanelerde döner sermaye uygulaması sisteminin yerleştirilmesini istediği öğrenildi.

Genel sağlık sigortası sisteminin koruyucu sağlık hizmetlerini bir kenara ittiği, sadece tedavi edici sağlık hizmetlerine önem verdiği, memurlar dahil tüm halktan gelirinin yüzde 4'ünün sağlık sigortası olarak alınması esasını getirdiği bildirildi.

Hastanelere döner sermaye sisteminin getirilmesinin ise hastaların hastanelerde para ödeyerek muayene olmasını öngördüğü, muayenelerin hastanelere taşınması anlamına geldiği bildirildi.

Türk Tabipler Birliği Temsilciler Meclisi 28-29 Ağustos günleri Ankara'da yaptığı toplantıda Tamgün Yasasının uygulamaları ve yönetmelik değişikliğine ilişkin bir dizi karar aldı. Alınan kararlar 29 Ağustos günü Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına iletilerek değişikliklerin yapılması yönünde girişimlerde bulunulması için 15 Eylül tarihine kadar süre tanındı.

Türk Tabipler Birliği Temsilciler Meclisi aldığı kararlarda Tamgün Yasası'nda belirlenen ödenekler dışında döner sermaye primi ya da benzeri biçimde hastadan alınacak ücrete bağlı ödenek ödenmesinin sözkonusu olmaması istendi.

## Başbakanlık

(Baştarafı 1. sayfada)

doğal gereğidir.

Devletimizin, İran olayları karşısındaki açık ve tutarlı politikasına rağmen, son zamanlarda birbiriyle çelişen bazı haberler ve söylentiler yayılmakta ve yanlış yorumlar yapılmaktadır.

Bir yandan, İran'da devlet kuvvetlerine karşı ayaklananlara Türkiye'den paralı veya gönüllü yardımcılar ve silah gönderilmesine göz yumulduğu, bir yandan da İran devlet kuvvetlerine, ayaklanmalar karşısında yardımcı olunduğu, askeri birliklerinin bu amaçla topraklarımızdan geçmesine izin verildiği öne sürülmektedir.

Birbiriyle çelişen bu söylentilerin ve iddiaların tümü gerçek dışıdır.

Bazı çevrelerin İran'daki etnik ayrımcılık hareketiyle, Kıbrıs Türklerinin tarihsel gerçeklerden ve uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yasal hakları arasında benzerlik kurmağa kalkışmaları ise talihsiz bir zorlamadır.

İran'daki kargaşalıkların son haftalarda yoğunlaşmasıyla birlikte, silahlı kuvvetlerimiz her olasılığa karşı sınır bölgesinde gerekli önlemleri almaktadır.


**Hürriyet Er**

Maocu faşistler tarafından katledildi.
Anısı savaşımımızda yaşatılacak,
hesabı sorulacaktır.

İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ


## 30 Ağustos

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

nu, ülkeyi yeniden emperyalizme peşkeş çekenlerin 30 Ağustos Zaferinin yıldönümünde söz söyleme hakkının bulunmadığını belirtiler.

**25 ÖRGÜTÜN AÇIKLAMASI**

Ankara'da 25 demokratik örgüt bir ortak açıklama yaparak 30 Ağustos'ta kazanılan ulusal bağımsızlığın Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkının eseri olduğunu, ancak ülkeyi tekrar emperyalizme teslim eden burjuvazinin bu savaşın antiemperyalist özünü boşaltmak istediği belirtildi. CHP ağırlıklı iktidarın sıkıyönetim eliyle ulusal bağımsızlığın gerçek sahibi emekçi ve işçilere Ankara'da 30 Ağustos'u kutlamasına izin vermediği bildirildi.


**DUYURU**

Sendikamız, İşkolları Yönetmeliğinin (18) Sıra numaralı İNŞAAT İŞKOLUNDA Kurulu işyerlerinde çalışmakta olan işçi üyeleri adına İŞKOLU DÜZEYİNDE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ BAĞITLIYACAKTIR. 275 sayılı Yasa'nın 12. maddesi Uyarınca Duyurulur.

AS.YMİ-İŞ
Yapı ve İnşaat İşçileri
Sendikası Genel Başkanlığı
Yenişehir Mah. Kanadlı Cad. 132
İSKENDERUN

(Basın: 20289) — 2122

**İstanbul 2'nci İcra Memurluğundan**

979/7900

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 70.000 lira kıymetinde 45 40 88 No.lu telefonun abonman irtifa hakkının açık arttırması 12.9.979 günü saat 16-16,30 arası Sultanahmet Adliye Sarayı ikinci İcra Dairesi Odasında yapılacaktır. O gün verilecek bedel muhammen kıymetinin % 75 ni bulmadığı takdirde 14.9.979 günü aynı mahal ve aynı saatte ikinci satışı yapılarakençok pey sürene ihale edileceği, ihale karar pulu ve dellaliyenin alıcıya ait bulunduğu ilan olunur.

(Basın: 6276) — 2112

**T. C.**
**BAYINDIRLIK BAKANLIĞI**
**Yapı İşleri Genel Müdürlüğü**
**1. Bölge Müdürlüğünden**

1 — İst. Anadoluhisarı Spor Akademisi 2. kısım inşaatı işi 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ve 527 sayılı kanun gereğince gelecek yıllara sari olarak eksiltmeye konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli (86.000.000.—) Tl. dır.

3 — Eksiltme Dikilitaş Emirhan cad No. 17 Beşiktaş'da Yapı İşleri 1 Bölge Müdürlüğü İhale Komisyonunda 18.9.1979 (Salı) günü saat 15.00 de yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve diğer evrak mezkür Müdürlükte görülebilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için:

A — (2.580.000.—) Tl. lik geçici teminatı,

B — 1979 yılına ait Ticaret veya Sanayi Odası Belgesini,

C — Müracaat dilekçeleri ile birlikte verecekleri (Eksiltme Şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan)

Plan ve Teçhizat Bildirisi,

Teknik Personel Bildirisi,

Taahhüt Bildirisi,

Sermaye ve Kredi olanaklarını bildirir Mali Durum Bildirisi ve Banka Referans Mektubu.

Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları (B) grubundan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesinin aslını ibraz suretiyle Yapı İşleri 1. Bölge Müdürlüğünden alacakları Yeterlik Belgesini teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları gerekir.

6 — İsteklüler teklif mektuplarını 18.9.1979 (Salı) günü saat 14.00 de kadar makbuz karşılığında İhale Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7 — Yeterlik belgesi almak için son müracaat tarihi 12.9.1979 günü mesai saati sonuna kadardır.

Telgrafla müracat ve postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilân olunur.

(Basın: 20020) — 2053

**DUYURU**
**İSTANBUL SULAR İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN**
**GERİLİM VE AKIM TRAFOSU SATIN ALINACAKTIR**

İdaremiz gereksinimi,
2 adet Gerilim Trafosu
VSK 11 6/b/m 03037/3,15 KV/E 3,15 KV/100 V.
3 adet akım trafosu
ABK 10/m 03821-TI/400 A/a 5 ex 34,5 KV 400/5-5A
3 adet dahili tip akım trafosu
15/5-5A 36 Kv.
kapalı fiyat teklifi alınmak suretiyle satın alınacaktır.

Tahmini tutar 375.000.— TL. geçici güvence 28.125.— TL'dir.

Umumi şartname Ticaret İşleri Dairesi Müdürlüğünden bedelsiz olarak temin edilebilir

İhalemize katılmak isteyenlerin verecekleri kapalı teklif zarfına İdaremiz veznesine yatıracağınız geçici güvencenin 28.125.—TL.'lik makbuzunuda ekleyerek 6 EYLÜL 1979 PERŞEMBE günü saat 11.00'e kadar Beyoğlu İstiklâl Caddesi 379 no.da İdaremiz Zabıtlar ve Kararlar Bürosu Müdürlüğüne vermeleri gerekmektedir.

İdare ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

(Basın: 20298) — 2115

**İLAN**
**İstanbul 9. Asliye Hukuk Hakimliğinden**

1978/103

Davacı Nigar Artut vekili Av. Gültekin Malkoç tarafından, İstanbul Üsküdar, Kuzguncuk, İcadiye Caddesi No: 41 de ikamet etmekte iken adresi meçhul kalan davalı Vahdet ARTUT aleyhine açılan boşanma davasının yapılan muhakemesi sonunda:

Bursa İli, İnegöl İlçesi, Burhaniye Mahallesi, Hane 201, Cilt 8/1, Sahife 1/5 de nüfusa kayıtlı bulunan davacı ile davalının şiddetli geçimsizlik nedeniyle BOŞANMALARINA, M. K.nun 142 nci Maddesi gereğince davalının bir sene müddetle yeniden evlenmekten menıuiyetine, Yargıtay yolu açık olmak üzere 9.7.1979 tarihinde E: 1978/103, K: 1979/335 Sayı ile karar verilmiştir. İşbu kararın ilanen tebliği tarihinden itibaren 15 gün zarfında temyiz edilmediği takdirde, kesinleşmiş sayılacağı hususu tebliğ yerine kaim olmak üzere 20 gün müddetle ilanen tebliğ olunur. 22.8.1979

(Basın: 6273) — 2114

**DUYURU**
**İSTANBUL SULAR İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN**
**SU MAKBUZU VE SU BORDROSU BASTIRILACAKTIR**

İdaremiz gereksinimi,

2.000.000 adet su makbuzu, 150.000 adet su bordrosu kapalı teklif alınmak suretiyle bastırılacaktır.

Tahmini tutar 2.615.000.— TL. geçici güvence 196.125.— TL. dır.

Umumi, Özel Şartnameler ve numuneler İdaremiz Ticaret İşleri Dairesi'nden bedelsiz temin edilebilir.

İhalemize katılmak isteyenlerin verecekleri kapalı teklif zarfına İdaremiz veznesine yatıracakları geçici güvencenin 196.125.— TL. lik makbuzunu da ekleyerek 6 Eylül 1979 Perşembe günü saat 11.00'e kadar Beyoğlu İstiklâl Caddesi 379 No.da İdaremiz Zabıtlar ve Kararlar Bürosu Müdürlüğüne vermeleri gerekmektedir.

İdare ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

(Basın: 20299) — 2113

**YİTİK**

Nüfus Hüviyet Cüzdanımı yitirdim, geçersizdir.

Eyüp Alkan
(Po: 2124)

# Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

- Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
- Yazışleri Müdürü ... ... Tamer KAYAŞ
- İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
- Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
- İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapani İş H. K.: 5 No: 510 Konak Telefon: 13 69 61
- Dizgi: ... ... ... ... ... ... ... ... ... ... ... Politika Tipo Tesisleri
- Baskı: ... ...Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
- Dağıtım: ... ... ... ... ... ... ... ... ... ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
- İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun / cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun / cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
- ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 Dolar.


İZMİT'TE ÖLDÜRÜLEN FEVZİ KURUÇAY'IN ANNESİ GÜLİZAR KURUÇAY'IN BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'E GÖNDERDİĞİ MEKTUBUN TAM METNİNİ YAYINLIYORUZ

## Oğlum, Vali, polis, faşist işbirliğiyle katledildi

25.8.1979

Sayın Başbakan Ecevit

Verdiğin sözü işçilere fakir ailelere yerine getirmek için bütün Türkiye'de konuşma yaptın. Bizlerde seni karşılamak için yollara döküldük. Anarşiyi önliyeceğim diye söz verdin. Üç günde üç ayda. Sözünde bulunmadım. Oyları topladıktan sonra parababalarının tarafına döndün. Ama seni başa getiren biz işçiler ve fakir aileler ve hammallar. Haniya soruyorum sana? Verdiğin söz nerede kaldı?

Benim ise bir yavrum vardı. O da faşistler tarafından 18.8.1979 Cumartesi gecesi İzmit'te tuzak kurarak Vali, polis, emniyet müdürü işbirliği ile katledildi. Biricik yavrumu babası demirde hamallık ederek 24 yaşına kadar okuttu, yavrumu, ki ekmeğini yiyeceğim diye. Şimdi ise babasında artık ne el tutuyor ne ayak.



Gine tekrar soruyorum sana: Faşizmi önliyeceğim diye bağırdın Taksim meydanlarında. Biz de seni alkışlıyarak uğurladık. Şimdi ise artık işçilerden ve emekçilerden oy beklemek için çıkıp konuşma yapıyorsun. Ne yüzle? MHP, ÜGD kapanmadıktan sonra artık işçilerden oy bekleme. MHP, ÜGD kapansın diye haykırıyorum sana. Faşist Türkeş tutuklansın diye. Gene tekrar haykırıyorum sana. Faşist Türkeş tutuklansın. Faşist Türkeş tutuklansın. MHP, ÜGD kapansın diye hergün haykırıyorum sana. Niçin analar yavrusuz kaldı? Nice Fevziler gitti hâlâ gitmektedir. Ne zaman önliyeceksin bunu? 17 ay oldu. Hani ya ne yaptın? Bize ucuzluk yapacam dedin, çok bir sözler verdin. Tabiki benim kafamda kalan bu kadardır.

Sana acılı bir ana olarak sesleniyorum. Hem de haykırarak sesleniyorum. Evlat acısına son. Eğer önlemezsen daha çok evlat acıları göreceğiz. Birtek ben değilim. Biz hep ana olarak haykırıyoruz sana. Değilki yollarda artık evimizde oturamaz olduk.

Fevzimin babasının ne emekliliği var ne sigortası. Onun emekliliği de sigortası da bir tek Fevzimizdi. Evlat acısı gören bir ana baba hammallık yapabilir mi? İş yapabilir mi? Elimiz kolumuz bağlı oturuyoruz. Ne yeyip, ne içeceğiz?

Soruyorum sana, ben bir dertli ana, bu mektubu yazdım sana ama hem yazdım hem gözyaşı döktüm. Eğer sen evlat acısına son bulmazsan artık biz analar son bulalım. Ve de bulmak için yollara dökülüp uğraşıyoruz.

Haniya Sıkıyönetim getirdin başa kime yaradı? Bizlere birşey yok. Bizleri bekliyen yok, mahallemizde bekçi bile yok. Parababalarının bankalarını, fabrikalarını bekliyor.

Yine haykırıyorum sana.

Hep parababalarını dinlemek değil biraz da anneler, kardeşler ve bacıları dinlemeni istiyorum.

Evlat acısına son.

MHP, ÜGD Kapansın Faşist Türkeş Tutuklansın

Ben 18.8.1979 tarihinde MHP, ÜGD Vali, polis ve emniyet müdürü işbirliği ile öldürülen Fevzi KURUÇAY'ın annesi Gülizar KURUÇAY'ım.

### Geçen yıl üreticinin direnişi başarıya ulaşınca

# Koç, Eczacıbaşı ve Murat Bayrak domatesi tekele alma çabasında

**HALİD SERTEL**

VATAN Konserve ve Sancak Ziraat fabrikalarının Bursa ve Çanakkale yöresinde de salça üretimi yapan işyerlerini satın aldığı, devlete ait salça fabrikalarını domates alımından vazgeçirdikleri ve domates ekim alanlarını önceden denetim altına alma çabası içinde giriştikleri bildiriliyor.

Geçen yıl domates üreticilerinin direnişinden yenik çıkan tekellerin bu yıl aynı duruma düşmemek için yeni önlemlere giriştikleri belirtilirken, Eczacıbaşı Holding'in Gelibolu'da Cumhuriyet Konserve Fabrikası'nı satın aldığı, Eceabat'ta bulunan bir başka konserve fabrikasının satın alınması için girişimlerde bulunduğu bildiriliyor. Öte yandan Sancak Tül isimli fabrikasında faşist komandolar ve kurt köpekleri beslemesi ile ünlü Murat Bayrak'ın da Çanakkale'de Sancak Ziraat adı altında bir salça fabrikası kurduğu ifade ediliyor.

**DİRENİŞE KARŞI ÖNLEM!**

Tekeller, bu yıl domates üreticilerinden gelecek herhangi bir direnişe karşı hasat mevsimi öncesinde tüm salça üreten işyerlerinin sahiplerini toplayarak ürün fiyatlarını saptadılar. Saptanan fiyatlara uymayacak olan salça fabrikatörlerini tehdit eden tekeller, olası bir direnişe karşı Karacabey'den domates getirmek için gerekli önlemleri alıyorlar.

Bilindiği gibi, geçen yılki domates üreticilerinin direnişi sırasında tekeller Karacabey'den yine domates getirmişler ancak, gereksinimleri olan miktarı karşılayamamışlardı. Bunun karşılığı olarak da saptadıkları 60 kuruşu değil üreticinin isteği olan 125 kuruşu ödemek zorunda kalmışlardı.

**TEKELLERE DEVLETTEN YARDIM**

Öte yandan, Koç, Eczacıbaşı ve Murat Bayrak gibi büyük sermaye sahiplerinin baskısı sonucu devlete ait Yurtaş Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Kepez Konserve Fabrikası ile Trakya'da bulunan Vigi Fabrikası daha önce üreticilerle yaptıkları alım bağlantılarını kestiler. Ayrıca, devlete ait bu iki fabrikada çalışan ilerici ve demokratlar tekellerin baskısı sonucu işlerinden çıkarılıyorlar.

**DOMATES ÜRETİCİLERİ NE DİYOR?**

Tekellerin salça fiyatlarına zam yapmak için domates fiyatlarındaki artışları bahane gösterdiklerini dile getiren domates üreticileri bu durumun gerçekleri yansıtmadığını basit aritmetik hesaplarıyla açıklıyorlar. Üreticiler, domates fiyatlarına yapılacak zammın salçanın kilosunu en fazla 3 lira etkileyeceğini, buna karşılık tekellerin salça fiyatlarına 15 ile 20 lira arasında zam yapmayı planladıklarını ifade ediyorlar.

Üreticiler ayrıca, tekellerin konserve kutu karaborsası yaptıklarını da savunuyorlar ve buna örnek olarak Murat Bayrak'ın önemli miktarda teneke kutu stokladığını ve bunu el altından karaborsa fiyatıyla sattığını gösteriyorlar.

## Genel-İş Karaman Belediyesi'nde greve gitti

Karaman (Konya) (A.A.) DİSK'e bağlı Genel - İş Sendikası Karaman Belediyesi iş yerlerinde aldığı grev kararının uygulanmasına başladı.

Konya'nın Karaman Belediyesi iş yerlerinde başlattılan grev uygulamasına ilişkin olarak bir açıklama yapan Genel-İş Konya tem silcisi Sefa Sert, belediye iş vereni ile sendika arasında imzalanan toplu sözleşmedeki hakların işçilere verilmediğini, bu konuda sendikanın tüm girişimlerinin sonuçsuz kaldığını belirtti.

Sert, sendikalarının öncelikle çalışma barışı ve huzuruna önem verdiğini, ancak işverenin tutumu karşısında grev kararı almaktan çare kalmadığını söyledi.

## Adana'daki kabzımallar pazartesi günü direnişe geçecek

Adana (A.A.) — Adana toptancı halindeki 156 kabzımalın, belediyenin tutumunu protesto etmek amacıyla 3 Eylül Pazartesi günü direnişe geçeceği açıklandı.

Kabzımallar ve komisyoncular Derneği Başkanı Ayhan Aktürk, düzenlediği bir basın toplantısında, belediyenin kendilerinden yasal olmayan paralar aldığını iddia etti ve «4 bin lira ruhsat harcı yerine 75 bin lira alınmakta, esnafa gelişi güzel ceza yazılmakta, işyerlerimiz kapatılmaktadır. Açmak için de 75-100 bin lira para alınmaktadır.» dedi.

Ayhan Aktürk, bazı sporcuların jübilesi için meyve ve sebze satıcılarından belediye zabıtasının para topladığını da ileri sürdü. «Tüm bu yasal olmayan tutumları protesto etmek için 3 Eylül Pazartesi günü direnişe geçeceğiz. Meyve ve sebze alıp satmayacağız» şeklinde konuştu.

## İğneada Belediye Başkanı sınav açmadan eleman aldığı gerekçesi ile mahkemeye verildi

Kırklareli, (A.A.) — İğneada Belediye Başkanı Hayri Savaş, Memurin kanununa muhalefet ettiği gerekçesi ile ilçe idare kurulunca mahkemeye verildi.

Yetkililerin verdiği bilgiye göre, Kırklareli valiliği, bir süre önce İğneada Belediye Başkanı Hayri Savaş'ın belediye tahsildar kadrosuna sınav açmadan eleman aldığı gerekçesi ile soruşturma açtı. Soruşturmayı tamamlayan Kırklareli valiliği, soruşturma dosyasını İğneada ilçe idare kurulunca gönderdi.

Dosyayı inceleyen ilçe idare Kurulu Belediye Başkanı Hayri Savaş'ın yargılanmasına karar verdi.

## Petkim-İş Gripin'de toplu sözleşme bağıtladı

Ankara (Politika) — Petkim-İş Sendikası İstanbul iki nolu şubeye bağlı Gripin işyerinde toplusözleşme bağıtladı. Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Karadayı bu toplu sözleşmeyle işçilerin iş güvenliğinin sağlandığını ve 0-6 yaş çocuklar için kreş hakkının alındığını açıkladı.

Bağıtlanan toplu sözleşmeyle saat ücretlerine 1. yıl 22.5, ikinci yıl 25 lira zam alındığı, birinci yıl beş maaş tutarında, ikinci yıl altı maaş tutarında ikramiye kabul ettirildiği ayrıca kıdem tazminatında 50 günlük ücret tutarının esas alındığı bildirildi.

Petkim-İş Genel Başkanı Karadayı yaptığı açıklamada özetle şunları söyledi:

— «1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kabul edildiği sözleşmeyle 16 haziran, sendikamızca belkide ülkemizde ilk kez olarak, işçi eylem günü olarak kabul ettirilmiş ve 1 gün tatil alınmıştır.

Bütün bunlar, sendikamıza yapılan saldırılara en anlamlı yanıttır.

## Etibank'ta MHP'li daire müdürleri keyfi ödeme yapıyor

Ankara (Politika) — Etibank'ta büyük bir kısımı MHP'li olduğu bildirilen daire müdürlerinin zorunlu çalışma ücretlerini ödemede çok keyfi davrandıkları ve çalışanlar üzerinde baskı yaptıkları bildirildi. Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesi olayına adı karışan faşist Hüseyin Demirel'in de bir süre önce daire müdürü Şefik Eskimez'in yanında çalıştığı ancak daha sonra Erzincan belediyesine gönderildiği öğrenildi.

Etibank çalışanları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına üzerlerinde uygulanan baskıya son verilmesi ve MC dönemlerinden kalma MHP'li olduğu bildirilen daire müdürlerinin görevlerinden alınması için yapılan başvuruların sonuçsuz kaldığını belirterek önlem alınmasını istediler. Etibank'ta müstahdemler ile memurlar arasında çok büyük bir ayrım olduğunu ve çalışma yerlerinin pislikten geçilmediğini belirten Etibank çalışanları bu ayrımın giderilmesini istediler.

## Bigadiç ve yöresindeki boraks işletmelerinde çalışan işçiler Dev Maden-Sen'e geçiyor

Ankara, (Politika) — Balıkesir'e bağlı Bigadiç ve yöresindeki boraks işletmelerin de çalışan Türk-İş'e bağlı Matas-İş üyesi işçilerin gruplar halinde DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen'e geçtikleri bildirildi. Dev Maden-Sen Genel Sekreteri Hacı Kabakulak Bigadiç işçilerinin kendilerini yıllardır sömüren sarı sendika çemberini kırdıklarını belirterek «işyerini devletleştirme nedeni ile teslim alan Etibank Genel Müdürlüğü sözleşmeyi fesh etmezse açıktan sendikal mücadeleye taraf olmuş sayılacak, bunun sonucu olarak işyerinde doğabilecek olaylardan sorumlu duruma düşecektir.» dedi.

Dev Maden-Sen Genel Sekreteri Kabakulak 2 bin 400 işçinin Dev Maden-Sen'e üye olmaya başladıklarını bildirerek özetle şunları söyledi:

— «Sarı sendikanın ve AP'nin il (Balıkesir) Başkanı Rafet Koylan çevrede bulunan tüm gerici ve faşist güçlerle tertipler düzenlemekte, görevli arkadaşlarımıza saldırılar yapılmaktadır. 29.8.1979 günü tekrar yapılan saldırıda üç arkadaşımız yaralanmıştır.

İşyerlerini devletleştirme nedeni ile teslim alan ve işletecek olan Etibank Genel Müdürlüğü sözleşmeyi fesh etmezse açıktan sendikal mücadeleye taraf olmuş sayılacak, bunun sonucu olarak işyerlerinde doğabilecek olaylardan sorumlu duruma düşecektir.»

### Radyolardan seçmeler

**TRT - 1**

06.02 Günaydın
09.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
12.10 Öğle Üzeri
17.02 Akşama Doğru
22.35 Melodiden Melodiye
23.10 Tatil Gecesi

**TRT - 2**

08.02 Gün Başlıyor
13.30 Olayların İçinden
16.20 Arkası Yarın
23.00 Müzikte Çağlar

**TRT - 3**

07.02 Güne Başlarken
09.03 Barok Müzik
16.00 Müzik Sohbetleri
17.06 Pop Caz
18.00 Stüdyo FM
22.06 Gecenin Getirdikleri

TRT Program·Haber·Eleştiri

## Yeni dönemde yeni diziler var

15 Ekim'de başlayacak olan Televizyonun yeni dönem yayınlarında yer alacak diziler kesin olarak belirlendi. Yeni dönemde, devam eden dizilerin yanında ilk kez yayınlanacak yeni diziler de var.

Çocuk filmlerinden Flanderlerin Köpeği 6 Kasım'da, Arı Maya 17 Ekim'de, Marco 19 Ekim'de bitiyor. Salı günleri Fransız yapımı «Papatya'nın Yaprakları» adlı çocuk dizisi başlayacak. Çarşamba günlerindeki Arı Maya'nın yerini, daha önce izlediğimiz «Harika Köpek Lassie» nin serüvenleri alacak. Marco'nun yerine, «Candy Candy» adlı çocuk çizgi dizisi ekranlara gelecek. Cumartesi günlerindeki Flipper'den sonra, çok ilgi çeken «Küçük Ev»de yeni serüvenler izleyebileceğiz. Pazarları saat 10.00'da çocuklar için bir «Kukla Dizisi» yer alacak.

Pazartesi günleri, «Aşağıdakiler Yukardakiler» dizisi yeni dönemde de sürecek. Televizyonda Türk Sineması, yine salı gecelerindeki yerini koruyor. Salı geceleri haberlerden sonra Uzay Komedisi «Mark ve Mindy» yayına girecek. Çarşamba yayınları arasında haberlerin hemen ardından bir belgesel, «Güçlü Portreler» adlı dizi ekrana gelecek. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, dünyayı yöneten liderleri tanıtan dizide Hitler'den başlayarak Mao'ya dek uzanan liderler yer alıyor. Stalin, Roosevelt ve Churchill'in de yer aldığı dizi 26 bölümden oluşuyor. Aşk Gemisi, bir hafta yayınlanıp öteki hafta yerini Charlie'nin Melekleri'ne bırakacak..

Perşembe geceleri son yılların televizyon olayı olarak nitelendirilen Alex Haley'in «Roots-Kökler» adlı dizisi yayına girecek. Dünyada seyirci rekorları kıran «Kökler» dizisinde Afrika'dan Amerika'ya esir getirilip satılan Kiunta-Kinte ailesinin yaşam öyküsü sergileniyor. Cuma günleri haberlerden önce giren güldürü dizisi «Taksi» ve TV'de Sinema, önemli yayınlar arasında yer alıyor. Cumartesi geceleri izlediğimiz «Baretta», 15 günde bir yerini Karl Malden'in oynadığı «San Fransisko Sokakları» adlı polisiye diziye bırakacak. Pazar günleri Tatil Sineması yine sabahları yayınlanacak. Haber öncesinde «Hastane» ve «Laverna ve Shirley» adlı bir güldürü dizisi yayına girecek. Haber sonrasında ise klasik yapıtlar yer alacak. Leo Tolstoy'un Anna Karanina'sı daha sonra da Shakespeare'dan ve Moliere'den diziler gelecek ekranlara. Pazar akşamları, son olarak bir de belgesel dizi yayınlanıyor. «Neptün Kuşağı» adlı bir deniz belgeseli, ardından da «Mercan Ormanı» yayına girecek.

### TELEVİZYON PROGRAMI

**19.00 HABERLER**

**19.05 Marco**

Çizgi dizi filmin bugün yayınlanacak 50. bölümünde, kar altında kalan Marco uyandığında uzakta bir ışık görür ve oraya doğru gitmek ister. Donmak üzereyken Elmando adında birisi tarafından kurtarılır. Marco Tükuman'da annesinin çalıştığı fabrikayı nihayet bulur.

**19.30 Dilimiz Türkçe**

Program dizisinin bugün yayınlanan bölümünde; Emin Özdemir yönetiminde yapılan bir söyleşi yer alıyor. Söyleşide Türk Dil Kurumu Dil Bilgisi Kolu Başkanı Satı Erişen ve Yazar-Öğretmen Kemal Demiray, Türkçe'de Dilbilgisi çalışmalarını geçmişi ve bugünüyle ele alırlar. Programı Hüseyin Kanyılmaz ve Oğuz Mutlucan birlikte hazırladılar.

**20.00 Türk Sanat Müziği Toplu Programı**

Üsküdar Musiki Cemiyeti'nin programında Emin Ongan yönetimindeki korodan şu şarkılar izlenecek: SABAH MELTEMİDİR BAŞIMDA ESEN, BAHÇEMDE AÇILMAZ SENİ GÖRMEZSE ÇİÇEKLER, YALNIZ SENİ SEVDİM SENİ YAŞADIM, HER MEVSİM O YOLLARDA O YAZ BAHÇELERİNDE, GÖNLÜMLE OTURDUM DA HÜZÜNLENDİM O YERDE, YAZ GÜNLERİ EN TATLI HAYALLER GİBİ GEÇTİ. SEN KAHKAHALAR YÜKSELİYOR EVİNİZDEN, YAZ GECELERİNDE...

**20.30 HABERLER**

**21.15 Minik Konser**

Programda Julius Weissenborn'un TÜRK MARŞI'nı Orhan Nuri Göktürk, Yılmaz Gürkan, Hüseyin Ertuğ Fagot üçlüsü seslendiriyor.

**21.20 Televizyonda Sinema**

Programda yönetmenliğini Gordon Douglas'ın yaptığı ve başrollerini James Cagney, Barbara Payton, Helena Carter, Ward Bond'un paylaştıkları YARINA VEDA adlı film yayınlanacak. Bir suçlu hapisten kaçar ve soygun yapar. Soygunda aldığı paralarla birlikte kendisini yakalayan bir komiseri daha sonra tuzağa düşürerek yeni bir hüviyet, bir tabanca ruhsatı ve hapishane kayıtlarının yok edilmesini sağlar. Kaçarken öldürdüğü mahkumun kızkardeşiyle ilgi kurar. Kadın, sonunda bunu anlar, tam işlerin düzeleceği sırada onu öldürür.

**23.00 Çigan Geceleri**

**23.20 HABERLER**

## Cengiz Taşer iktidar değişikliğine hazırlık mı yapıyor?

Ankara (Politika) — Seçimlere kadar yıllık izin ve gezilerde olacağı söylenen TRT Genel Müdürü Cengiz Taşer, radyolarda kilit kadroların büyük bir kısmını halen boş tutuyor. Taşer'in bu kadroları boş tutması, yeni bir iktidar olasılığına karşı hazırlıklı bulunması olarak nitelendiriliyor.

Boş bulunan veya vekaleten yürütülen kadrolar arasında, Program Genel Müdür Yardımcılığı ve Diyarbakır Radyosu'nun tüm yönetim kadroları var. Çukurova Radyosu Program Müdürlüğü'nü de Karataş yanlısı biri vekaleten yürütüyor.

Ankara Radyosu'nun durumu ise yürekler acısı. Üretimin büyük yükünü taşıyan bu radyonun Müdür Yardımcılığı, Program Müdür Yardımcılığı, en önemli üretim şubesi olan Eğitim Yayınları Şube Müdürlüğü, ve Kültür Yayınları Şube Müdürlüğü boş. Ama Ankara Radyosu halen üç posta yayınını sürdürüyor.

Görünen o ki Sayın Genel Müdür, bu kadroları seçim sonrası değişeceğini umduğu yeni iktidara saklıyor. Düşlediği yeni hükümete sunabileceği kozlar olmasını istiyor elinde. Musa Öğün'den bu yana TRT'de ikinci adam olmayı ve Genel Müdürlüğe kadar çıkmayı başarmış olan Sayın Taşer'in, gelişen siyasal ortama uygun yeni yöntemleri olsa gerek bunlar. Taşer'in yeni taktiği, «kaç, karışma, gelişen siyasal havayı kokla ve yeni ortama uy.»